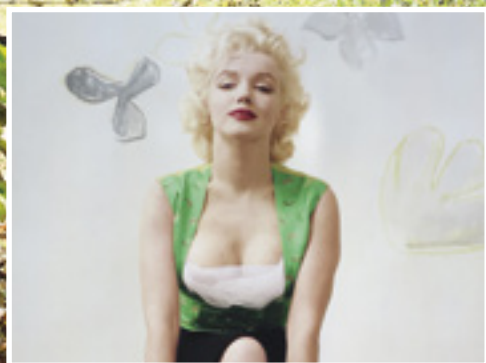

MATKAILU lehti

Suomen Matkailijayhdistys SMY ry:n jäsenlehti 4 • 2018

Marilyn on vastassa
Tampereen Vapriikissa s. 19

Pohjois-Karjalan
muikut s. 38

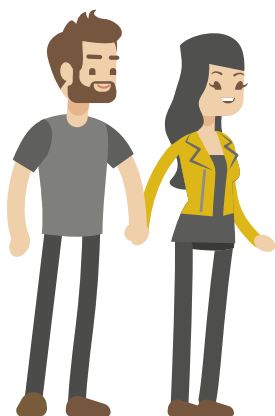
Sopraano Karita Mattila Tampereen
Filharmonian konsertti s. 23

Ei mikä tahansa mäki.

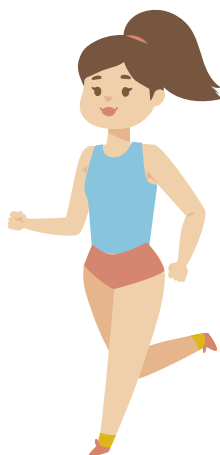
Pieksämäellä tapahtuu!

Pieksämäellä riittää tapahtumia kesän Antiikin ja Löytöjen, Big Wheelsin, Horse Shown ja Savonsolmu Blues Partyn myös syksyyn! Mm. Olo ja Elo sisustus- ja hyvinvointimessut Veturitorilla sunnuntaina 7.10. sekä Kulttuurikeskus Poleenin monipuolinen syysohjelmisto, jonka löydät www.poleeni.fi

Poimi Pieksämäen parhaat vinkit!

Uusimman Pieksämäen Parhaita -esitteen löydät nettiversiona www.pieksamaenparhaita.fi

VedenjakajaReitistö kutsuu luontoon liikkumaan!

35 km vaellusreittejä, 40km maasto-pyöräilyreittejä, 2km esteettömiä reittejä, melontareitti, talvikävely- ja kelkkareittejä sekä hiihtolatuja kätevästi saavutettavissa! Lisätietoja: www.vedenjakajareitisto.fi

Kohteita ryhmille moneen makuun!

Partaharjun toimintakeskus, Pöyhölän Pappilan pitopöydät, Iran Farmi, Haapakosken Ruukki, Savon Radan Museo, Häkkinen Tila, Hyvätuuli Highland, Kulttuuripappila Sylvi puistoinen... www.visitpieksamaki.fi

www.visitpieksamaki.fi

Burleskia ja komediaa Pieksämäen syksyssä

Pieksämäen Veturitorin ja Kulttuurikeskus Poleenin ohjelmistossa burleskia ja komediaa.

Syksy käynnistyy Veturitorin markkinoilla. Tämä koko kansan myyntitapahtuma houkuttelee väkeä läheltä ja kaukaa lupsakkaan kaupantekoon syyskuun lopulla. Uusia sisustustrendejä sekä ideoita omaan hyvinvointiin tarjoaa lokakuun alussa pidettävä Olo&Elo -sisustus- ja hyvinvointimessut. Hyvää oloa voi Veturitorilta hakea myös tiistaisin päivätansseista aina joulukuun puoliväliin saakka.

Jos tanssijalkaa ei vipata, kannattaa suunnata askeleet kohti Kulttuurikeskus Poleenia. Siellä voi kokea joulukuun alussa burleskishown, joka ei taatusti jätä kylmäksi. Pieksämäki Burlesque Night – The Shimmy & Shake -burleskishow tarjoaa glitteriä ja glamouria sekä elämyksen, joka säihkyi vielä pitkään. Samalla pääset kokemaan Poleenin katosmioon kesällä asennetut uudet tuolit.

Poleenin syksyyn kuuluu myös huippukonsertteja Arja Korisevasta Ritva Oksaseen. Tule kuulemaa, miten Ilma-voimien Big Band soi Dallapén tahdissa

Pieksämäki Burlesque Night -burleskishowta ei kannata jättää kokematta! Näe burleskin monet muodot usean taiteilijan tulkitsemana.

Joulupukin konttia pääsee kartuttamaan jälleen joulukuun puolivälissä perinteeksi muodostuneessa Joulutori-tapahtumassa Veturitorilla.

ja millaisia takapihan tarinoita Edu Ketunen turisee tällä kertaa. Perinteiset kirjallisuusmatineat taas tuovat kirjailijat likelle lukijaansa.

Teatterin ystäville on tarjolla todellinen pikkujoulukauden helmi. Poleenin Teatterin 39 askelta on teatterisilla keinoilla leikittelevä Alfred Hitchcockin

elokuvasta innoituksensa hankkinut hauska ja kekseliäs komedia. Näytelmän yli 50 roolissa nähdään kourallinen huippunsa viritettyjä pieksämäkeläisnäyttelijöitä.

WWW.VISITPIEKSAMAKI.FI
WWW.POLEENI.FI

39 askelta on 1930-luvulle sijoittuva jännittävän hauska komedia.

Kolumni

AINO RIMPPI

Matka kotimaassa kannattaa

Lämmin kesä houkutti tekemään lähimatkoja. Vierailin Kihniön turvemuseossa ja Käskyvuoren uudessa näkötorjussa, mistä näköala leviää aina Etelä-Pohjanmaalle saakka. Seitsemisen kansallispuistossa patikoin Soljastensuon lenkkipolun ja kiersin Multiharjun harmaita keloja ihmettelemään.

Parkanon Kaidoillavesillä risteilin Vesipääskylautalla pullakahvia nautiskellen ja metsämuseon rannassa makkarat paistaen. Höyrylaiva Tarjanteella risteily Muroleen kanavalta Virroille ylitti kaikki odotukset. Laivan lipuessa kanavaan sen äänekäs huuto herätti nostalgisia muistoja – laivalla haitari soi, ja Näsijärven muikut maistuivat.

Kaikki nuo matkat tein alle sadan kilometrin etäisyydellä kotoa, ja silti koin ne elämyksinä. Tosin aurinkoisella päivälläkin taisi olla osuutensa tunnelmaan.

* * *

Suomen Matkailuorganisaatioiden yhdistys Suoma ry suositteli kesän alussa matkustamaan kotimaassa.

- Kotimaan matkailu on kaikkien saavutettavissa, sillä omalta asunpaikalta löytyy varmasti uusia kokemuksia, vakuuttaa Suoma ry:n puheenjohtaja Anne-Marget Hellén.

- Jos matkailussa arvostaa turvallisuutta, luotettavuutta ja varmaa palvelua, kotimaan matkailu tuottaa harvoin pettymyksiä. Mitä enemmän suomalaisille on kertynyt kokemusta ulkomailla, sitä enemmän he ovat oppineet arvostamaan kotimaataan.

- Yksi kotimaan matkailun kestokritiikeistä koskee matkailun korkeaa hintaa. Kotimaan palveluissa käytetyille euroille voi myös odottaa vastinetta. Kannattaa niin ikään muistaa, että Espoossa on enemmän saaria kuin Havaijilla ja Lappeenrannan suuri hiekkalinna on kerännyt ihailijoita jo 15. kesänä, Anne-Marget Hellén muistuttaa.

Tampereeseen voi tutustua saunomalla ja vinkkiä kannattaa noudattaa edelleen syksyn tullen, sillä Manse on Suomen saunakaupunki. Alueella lämpää 34 saunaa! Tosin saunan on tuonut parrasvaloihin myös Helsinki ja Löyly on ollut kesän valtti varsinkin ulkomaalisten keskuudessa. Sauna- ja ravintolakompleksi Löyly pääkaupunkimme ydinkeskustassa on saanut tunnustusta jopa arvostetulta yhdysvaltalaiselta aikakauslehdeltä, Time Magazinelta.

* * *

Kansallispuistot ovat oiva kotimaan matkailukohde. Metsässä samoilu kiinnostaa yhä enemmän ulkomaalaisia ja kansallispuistot nousivatkin viime kesänä maamme ykköskohteiksi. Seitsemisen kansallispuistossa samoili Luonto-päivänä jopa useampia lapsiperheitä.

Suomessa pääsee helposti Luontoon. Etelä-Suomen lähimmät kohteet ovat aivan Helsingin kupeessa sijaitseva Nuukio, Varsinais-Suomessa sijaitseva Teijo ja Repoveden kansallispuisto Kymenläänissä.

Kansallispuistoissa voi mainiosti sauvoa. Espanjasta Suomeen sauvomaan, otsikoi Helsingin Sanomat 28.8.. Suomalaisten sauvakävely näyttää hiipuvan, mutta maailmalla suosio kasvaa.

Sauvakävely on 20 prosenttia tehokkaampaa kuin kävely, sillä sauvoessa kehon kaikki lihasryhmät pääsevät töihin, hehkuttaa Hesarin sivuilla eräskin espanjalainen. Tutkimusten mukaan sauvakävely olisi jopa tehokkaampaa kuin kuntosalitreeni – mihi minä molempia harrastaen en ihan heti usko.

Liikunnallisen kesän jälkeen voimmekin sitten ruveta toteuttamaan syksyn tärkeintä hyvinvointitrendiä, riittävää unta. Scandig Aulangon hotellinjohtaja Katja Meijer suosittelee myös parin vuorokauden ympäristönvaihdosta.

Julkaisija/kustantaja:

Maaseutuyrittäjät MSY ry/
Matkailu-lehti

Viljontie 3, 21570 Sauvo
puh. (02) 470 2315,
fax (02) 470 2314
matkailu@matkailulehti.fi

Päätoimittaja:

Torsti Rekola,
puh. (02) 470 2315/050 571 1303
torsti.rekola@matkailulehti.fi

Avustavat toimittajat:

Aino Rimpä puh. 050 547 1545
Seppo J. Partanen puh. 050 512 1951
Lassi Lähteenmäki puh. 0500 955 695

Ilmoitusmarkkinointi:

Toimisto, puh. (02) 470 2315
matkailu@matkailulehti.fi

Raija Kivinen puh. 040 824 3820
raija.kivinen@markkinointituuli.net
Merja Helander puh. 040 414 3800
merja.helander@matkailulehti.fi

Aineistojen toimitus:

Matkailu-lehti puh. 050 571 1303
matkailu@matkailulehti.fi

Lehden koordinoiti:

Leena Rekola
Sivunvalmistus:
SiistitSivut, Tarja Välimäki
siistitsivut@gmail.com

Painopaikka:

Eura Print Oy

www.matkailulehti.fi

KANSIKUVA

www.pixabay.com

PÄÄKIRJOITUS

Luontokokemus vaatii päivityksen

Veljeni mökille tuli kerran kiinalaisia vieraita. Olivat innoissaan keränneet metsästä kaikki näkemänsä sienet kekkoon. Eivät ymmärtäneet, että vain osa sienistä on syömäkelpoisia. Kiinassa luulisi olevan sieniä, mutta jos niitä löytyy, metsä on saastunut, se on kaukana tai sinne ei ole lupa mennä.

Myös Suomessa luontokokemus on päässyt monilta rapistumaan. Eräässä radion luonto-ohjelmassa keski-ikäinen helsinkiläisnainen soitti innoissaan studioon ja kysyi, millä bussilla sinne luontoon pääsee?

Vaikka luontokokemus on monille juhlaa, sen pitäisi olla myös osa arkea. Luontoreissun ei tarvitse aina olla räiskyvää nuotiota, pitkiä vaelluksia upouudet retkeilyasut hohtaen tai lintujen tunnistamista kalliit kiikarit kaulalla. Luontokokemuksen saa jo vartin visiitistä lähimetsään tai iltapäivän sienireissusta tattiapajille.

Luonto tarjoaa suomalaiselle matkailulle isoja kasvumahdollisuuksia. Luontoa ja sen mieltä rauhoittavaa ominaisuutta kelpaa kyllä tarjota ulkomaalaisille ja toisille suomalaisille.

Matkailutilan nurkalta lähtevä kolmen kyltin luontopolku ei välttämättä enää riitä. Luonnosta vieraantunut kulkija pääsee paremmin jyvälle, kun kierrokselle lähtee mukaan innostava ja luonnosta tykkäävä luontopas. Luontoretkeillä on myös tärkeää hidastaa vauhtia, istua välillä kivelle ja antaa luonnon tulla lähelle.

Halki Suomen autollaan suhautteleva kiirehtijä voisi huoltoasemien sijaan katsoa kartasta välillä kansallispuistoja. Jos sellainen osuu reitille, siellä voisi tankata itseensä mielenrauhaa ja kyllä siellä sitä kahviakin saa.

Oletko muuten huomannut, että toisin kuin omalla kotipihalla, luonto on aina mainiossa kuosissa. Jokaisena vuodenaihana sieltä löytyy erilaisia juttuja: lintuja, nisäkkäitä, tuulen huminaa, kukintaa, ruskaa, syksyn satoa, hiljaisuutta, lunta ja jäätä. Nyt syksyllä kannattaa ihailla ruskan värittämää maisemaa.

Lassi Lähteenmäki

TÄSSÄ NUMEROSSA

7 Kiharainen matkapakettilaki selkiytyy

8-9 Luonto on osa eurooppalaista teemavuotta

10-11 Rannikkoreitillä voi yhdistää pyöräilyn ja bussikyydin

18-19 Marilyn ja Muumit koukuttavat Tampereella

30-31 Syysretkelle Kainuuseen ja Pallastunturille

37-43 SMY ry:n jäsenyhdistykset toimivat

Entisöity lehmä tervehtii matkailijoita Naantalissa

Lassi Lähteenmäki

Naantalilaisessa taiteessa on väriä ja huumoria. Jarkko Peltosen Kaurakarin laelle muovaama lehmä sai juhluvuoden kunniaksi uuden hännän ja pari uutta nänniä.

Naantalissa vieraillut huomaa aika pian, että taide on läsnä kaupungin sykkeessä. Mannerheiminkadun varrella on taidehuone ja lukuisia gallerioita. Vaikuttava Axel Haartmain taiteilijakoti on myös avautunut hiljattain matkailijoille. Kesällä kaupungin uuden kiertoliittymän keskelle nousi taiteilija Jani Rättyän metallinen Hautuja-taideteos, joka on kunnianosoitus naisille.

Jukka Rintalan uniikkipukuja ja maalauksia oli tänäkin kesänä esillä Wanhalla Raatihuoneella. Jäämeren äärellä maalaavalla naantalilaisella Tapani Kiipalla on jo pitkään ollut tapana rakentaa akvarellinäyttely joulun alla. Väriä ja elämöilöä löytyy molempien mestareiden töistä.

Yksi 575-vuotiaan Naantalín juhluvuoden erikoisuuksista oli taiteilija Jarkko Peltosen lehmäveistoksen entisöinti. Peltonen teki betonista lehmän 30 vuotta sitten ja nyt hänen kuolemastaan tuli kuluneeksi 10 vuotta. Oli siis useampia syitä kunnostaa lehmä ja avata samalla Jarkko ja tämän tyttären Essi Peltosen erikoisnäyttely Naantalín taidehuoneelle.

Ylijäämäbetonista lehmä luodon laelle

Betonilehmä syntyi oikeastaan vahingossa. Peltosen autotallin lattiaan oli tilattu liikaa betonia, niinpä Peltonen keksi muovata ylijäämästä lehmäveistoksen. Tämä oli samalla kuvataiteilijan ensimmäinen veistos.

Vasikan kokoinen lehmä nostettiin puuttoman ja asumattoman Kaurakarin laelle, jossa se on katsellut Naantalín au-

ringonlaskua ja seurannut vilkasta veneliikennettä 30 vuoden ajan. Tuulinen paikka ja suolaiset tyrskyt ovat kuitenkin tehneet tehtävänsä ja veistos pääsi rapistumaan.

Naantalín taidemuseon kannatusyhdistys päätti tarttua härkää sarvista ja kerätä sponsorirahaa sekä tekijöitä lehmän entisöintiin.

Helle ajoi yötyöhön

Naantalín taidemuseon kannatusyhdistyksen puheenjohtaja Kristiina Sunell johti projektia. Kuvataiteilijat Antte Kerkola ja Pirjo Viitanen tarttuivat harjaan, porakoneeseen ja märkään betoniin. Tämä trio nousi kiviselle saarelle lukuisat kerrat kesän aikana.

Lehmän pinta puhdistettiin, raot tilkittiin ja myrskyn syömä häntä sekä pari nänniä tehtiin uusiksi. Helteen takia työt tehtiin pääasiassa iltaisin ja öisin. Saarelle piti ajella päivittäin, sillä betonia piti kastella säännöllisesti.

Lopulta 23. päivänä elokuuta, kun Naantali täytti 575 vuotta, entisöity lehmä sai päähänsä seppeleen ja viereen ruukullisen kukkia. Juhlavaa tapahtumaa eli lehmäjäisiä oli todistamassa useampikin venekunta.

Peltosen lehmän uusi ilme huomataan taatusti, sillä korkealle nouseva Kaurakari on Naantaliin tulevien venevaylien risteyspaikalla, muumien kotisaaren vieressä ja näköetäisyydellä presidentin kesäasunnosta Kultarannasta.

Kiharainen matkapakettilaki alkaa selkiytyä

Lassi Lähteenmäki

Kustavin saaristokunnassa matkailuväen muutokset on otettu ilolla vastaan. Kun on tarjolla elävä saaristo ja monenlaisia liikkumistapoja, homma toimii.

Paraisten Björkholman saarella matkailuyrittäjänä aloittaneen Johanna Yliportimon vähäinen vapaa-aika on mennyt lakitekstien lukemiseen.

Missä tilanteessa pitää olla vakuudet? Miten sen arvo määräytyy? Olisiko muita keinoja kiertää vakuudet?

Heinäkuussa voimaan tullut uusi matkapakettilaki on tulkinnanvarainen ja monimutkainen. Se on myönnetty myös oikeusministeriössä. Uusi laki pohjautuu EU:n matkapakettidirektiiviin, eikä siitä sovi lipsua.

– Osa erityisesti kotimaan matkailupalveluita myyvistä pienistä yrityksistä ovat olleet hyvin huolissaan tämän lainsäädännön vaikutuksista yrityksiin, sanoo Suomen matkatoimistoalan liiton toimitusjohtaja Heli MäkiFränti.

Alkuvuonna tietoa ja ohjeita uudesta laista oli hankala saada, loppukesällä tilanne parani.

– Nyt voi jo painella nappeja matkapakettipurilla ja helpompilukuista informaatiota on saatavilla pienyrittäjänkin näkökulmasta, kiittelee Johanna Yliportimo.

Matkapaketti voi syntyä vahingossa

Uuden lain kipukohta on siinä, että yrittäjän on vaikea hahmottaa, koska kysessä on perinteinen matkapalvelu ja koska matkapaketti. Jos asiakas varaa samalta verkkosivulta eri palveluntarjoajien matkapalveluja, syntyy matkapaketti tai sen kevyempi versio yhdistetty matkajärjestely. Kun palveluja yhdistelee, palvelun tarjoajalla pitää olla vakuudet mahdollisen peruuntumisen varalle.

Vakuusvelvoitteen voi välttää, jos palveluista ei peri varausmaksua. Tämä voi tosin kostautua matkailuyrittäjälle. Jos nimittäin sattuu olemaan matkailupäivänä huono sää, asiakas peruu varauksensa reissun helpommin, jos siitä ei

Johanna Yliportimo aloitti tämän vuoden alussa puolisonsa kanssa yrittäjänä Paraisten Björkholman saarella. Yritys on keskittynyt mökkien vuokraamiseen ja kalastusmatkailuun.

koidu hänelle kustannuksia. Tätä kysymystä Yliportimo on pohtinut kesän aikana paljon.

Martat teatterimatkalle entiseen tapaan

Ihan kaikkeen matkapakettilaki ei sentään yllä. Kilpailu- ja kuluttajaviraston ohjeiden mukaan uuden lain ulkopuolelle jäävät alle 24 tunnin matkan, jos niihin ei sisälly yöpymisiä.

Rajoitetulle ryhmälle satunnaisesti järjestetty matka on myös uuden lain ulkopuolella, jos reissu järjestetään ilman taloudellisen hyödyn tavoittelua. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että yhdistysten bussimatkat teatteriin tai muihin

rientoihin voidaan pääasiassa järjestää ilman uusia velvoitteita.

Mielipahasta voi saada korvauksia

Uusi laki velvoittaa matkantarjoajan kertovan selkeästi asiakkaan oikeuksista ennen reissun maksamista. Tämä on hyvä asia matkailijalle, yrittäjälle se teettää paperihommia.

Nyt matkailija voi anoa korvausta lomautinnon menetyksestä. Korvauksen voi saada, jos taustalla on matkajärjestäjän virhe. Sateinen sää ei riitä perusteeksi, mutta esimerkiksi vakava sairastuminen matkapaikan ruoasta on hyväksyttävä peruste.

Luonto on osa eurooppalaista teemavuotta

Teksti ja kuva: Aino Rimppi

Luontomatkailussa on kasvumahdollisuuksia. Ne liittyvät paljolti pienyritysten kasvuun ja kehittymiseen. Luontomatkailu ja luonnon virkistyskäyttö ovat usean ministeriön ja elinkeinosektorin toimintaa-

aluetta. Metsäneuvos Marja Kokkonen tietää, miten saadaan uutta ja kestäväää liiketoimintaa luonnosta. Vuoden teemaan, kulttuuriperintöön, Suomessa kuuluu matkailu- ja virkistyskäyttö. Myös suo on osa tätä perintöä.

”Ihminen luonnossa” on vanha tapahtuma elokuisessa Parkanossa. Tänä vuonna teemoihin otettiin mukaan myös suo ja Lauhanvuori – Hämeen-
kangas Geopark-hanke.

Maa- ja metsätalousministeriössä luonnon puolesta

- Ihminen luonnossa on hyvin lähellä sitä teemaa, mitä me Maa- ja metsätalousministeriössä tehdään. Tämä tarkoittaa toimintaa lisätä metsän monimuotoisuutta, nimenomaan talousmetsissä, eli se, minkälainen elinympäristö meille jätetään, maa- ja metsätalousministeri Jari Lepän erityisavustaja Teppo Säkkinen sanoo.

Säkkisen mukaan myös kosteikkojen kunnostushanke on hyvä esimerkki. Hän muistuttaa Seitsemisen kansallispuistoon ja Lauhanvuoreen on palaute-
tuista metsäpeuroista ja vakuuttaa, että suurpetojen levinneisyydestä huolimatta Jari Lepälle turvallisuus on tärkeää, vakuuttaa Säkkinen.

Maa- ja metsätalousministeriö päätti tänä syksynä niin ikään punasotkan, tukkakoskelon ja allin metsästysrajotuksista.

Olemme osa luontoa

Eurooppalaisena teemavuonna kulttuuriperintö tarkoittaa nykyhetkessä eläviä, menneisyydestä perittyjä voimavaroja kaikissa muodoissaan ja näkökohdissaan. Olemme osa luontoa, luonto on osa meitä.

Metsäneuvos Marja Kokkonen piirsi kuulijoille kuvaa siitä, miten saadaan uutta kestäväää liiketoimintaa luonnos-

Suoalue Parkanon Kaitojenvesien alueella.

ta. Matkailu- ja virkistyskäyttö, mutta myös suo on osa suomalaista kulttuuriperintöä.

- Soista on puolet ojitettu metsätalouden käyttöön, 70 000 ha turvetuotantoon ja 200 000 ha suopohjaiseen peltoon, 45 % on luonnontilassa. Tämä kaikki edellyttää yhteensovittamista eri käyttömuotojen välillä. Virkistyskäyttöön tulee oma kokonaisuus. Sitä tule-

me poliittisessa päätöksenteossa tarjotaan, hän vakuuttaa.

Kestäväää liiketoimintaa luonnosta

Professori Liisa Tyrväisen mukaan luontoon kohdistuu nyt uutta kestäväää liiketoimintaa. Hän kertoo VirKein-hankkeesta, jonka ovat tuottaneet LUKE eli Luonnonvarakeskus ja Suomen

Ennallistettu turvetuotantoalue Parkanossa.

ympäristökeskus. Hanke tuotti tietoa, jonka avulla mm. vastataan virkistys- ja matkailupalveluiden kotimaiseen ja kansainväliseen kasvupotentiaaliin, kuluttajakäyttäytymisen muutoksiin, uuden liiketoiminnan syntymisen mahdollisuuksiin sekä luontoon perustuvien terveys- ja hyvinvointivaikutusten kasvun vauhdittamiseen.

Ulkomaalaiset tuntevat jo Lapin talven, myöntää Tyrväinen, mutta myös kesä pitäisi saada tunnetuksi. Hän tuo esille kiinalaiset ja ranskalaiset, jotka tutustuvat maahan kulttuurimerkityksen kautta. Ja ruoan. Hyvinä lisänä ovat harrasteet vaeltamisesta kalastukseen ja metsätoimintaan. Myös joogaan. Saksalaiset esimerkiksi ovat hyvin ympäristötietoisia.

- Tuote voi olla kunnossa, mutta kukaan ei sitä löydä, huolestuu Tyrväinen.

Tarvitaan kokeiluhankkeita. Metsänomistajat ovatkin hänen mukaansa aika lailla lähdössä kokeiluun, jos puun menetys korvataan.

Lauhanvuori - Hämeenkan-gas Geopark –hanke

Niin ikään soiden avulla on mahdollista saada hyvinvointia ja kestävää liiketointintaa luonnosta.

Lauhanvuori – Hämeenkan-gas Geopark -alue sijaitsee eteläisessä Suomessa, kolmen maakunnan alueella. Suomen Geopark -toimikunta on näyttänyt hankkeelle vihreää valoa. Geopark on Unescon myöntämä status alueelle, jolla on suuperintö. Kiinasta löytyy jopa Geo- opastuskeskuksia. Suomessa statuksen on saanut Rokua. Lauhanvuori - Hämeenkan-gas -suoalueen lisäksi anomuksen jättää myös Saimaa, järvalueena.

Suo kattaa alueen geologisesta historiasta viimeisimmät 9000 vuotta. Suon taustalta löytyy kuitenkin paljon pidempi geologinen historia, mukana jääkausi. Lauhanvuori - Hämeenkan-gas -alueelta löytyy paljon myöhempiä jälkiä soiden hyödyntämisestä pelloiksi sekä sen metsätalouskäytöstä. Alueella on myös Suomen vanhinta ja laajinta turvetuotantoa sekä Suomen ainoa turvemuseo.

Suoluonto on monimuotoinen, joten Geopark -pääteemaa täydentävät alueen geologiset erikoisuudet. Suo on ehtymätön aarrea, kuitaa MMT Markku Saarinen Luonnonvarakeskuksesta.

WWW.METSA.FI/LAUHANVUOREN-HAMEENKANKAANLUONTOMATKAILU

WWW.LUONTOON.FI

Helsinki voitti European Capital of Smart Tourism 2019 -kilpailun

Helsingin kaupungin apulaispormestari Pia Pakarinen ja Helsinki Marketingin toimitusjohtaja Laura Aalto esittelivät Brysselissä Helsingin voitokkaan kisa-aiheiston teemalla ”Helsinki – taking smart to new heights”.

”Helsinki on kaupunkina sitoutunut kestävä kehityksen edistämiseen ja näyttää sen osalta myös matkailualalle suuntaa Euroopassa. Ensi vuoden aikana tulemme rakentamaan kestävä matkailun toimenpideohjelman, joka entisestään vahvistaa edelläkävijän roolia me tässä yhteisessä työssä”, apulaispormestari Pia Pakarinen toteaa.

Voittajien valinnassa arvioituja tekijöitä olivat muun muassa kaupunkimaine, saavutettavuus, matkailun kestävä kehittäminen, digitalisaation hyödyntäminen matkailupalveluissa, mielenkiintoinen kulttuuriperintö ja matkailutarjonnan innovatiivisuus.

Helsingin uusimman magneetin Amos Rex -museon katolla voi katsoa vaikka auringonlaskua.

Rannikkoreitti on merkitty maastoon selkein kyltein.

Rannikkoreitillä voi yhdistää pyöräilyn ja bussikyydin

Lassi Lähtenmäki

Salon, Kemiönsaaren, Raaseporin ja Hangon yhteinen reitti ylittää vesiä ja ruukin maisemia. Polkupyörän vuokraaminen tuo uusia mahdollisuuksia yhdistellä eri matkustusmuotoja.

Vesitornin laelta kaupunkinsa näkymiä esittelevä Hangon matkailupäällikkö Marika Pulliainen iloitsee uudesta vesiyhteydestä Hangosta Kemiönsaareen. Yhteys tarjoaa mahdollisuuden poiketa myös Bengtskärin majakkasaarella tai Öron linnakesaarella.

– Meillä käy Hangossa tosi paljon pyöräilijöitä ja moni on toivonut, että voisi pyöräillä ympäri, ettei tarvitsisi mennä samaa tietä takaisin, Pulliainen sanoo.

Uusi vesiyhteys aloitti juhannuksena. Samalla Salon ja Kemiönsaaren lähinnä rauhallisille maanteille pari vuotta sitten perustama pyöräilijöiden Rannikkoreitti laajeni Hankoon ja Raaseporiin. Reitistä muodostui kertaheittolla monipuolinen ja kontrasteja tarjoava kohde.

Mathildedal on suosittu levähdyspaikka Rannikkoreitin varrella.

– Meillä on Taalintehtaan, Kirjakkalan, Mathildedalin ja Teijon ruukkikylät sekä Teijon ja Saaristomeren kaksi erilaista kansallispuistoa, esittelee reitin näkymiä Kemiönsaaren matkailupäällikkö Benjamin Donner.

Noin 150 kilometrin mittaisen reitin varrelta löytyvät myös mm. Rosalan viikinkikylä, Amos Andersonin koti Söderlångvik, idyllinen Högsåran saari, Tammisaaren puutalokaupunki ja Hanko hiekkarantoinen.

Kun reitiltä vähän poikkeaa, voi polkea esimerkiksi Fiskarsin elävään kylään, Bromarvin hiekkarannoille, Särkisalon raikkaille teille tai Sauvon maisemiin.

Visit Finlandin pyörämatkailuasiantuntija Pirjo Räsänen antaa Rannikkoreitille kiitettävät pisteet. Reitti on Räsäsen mukaan vaihteleva ja majoituspaikkoja on sopivasti.

Bussin kyydistä fillarin sarviin

Vuokraaminen on polkupyöräilyn nouseva ilmiö ja se toimii hyvin matkailussa. Rannikkoreitin varrella on 15 joustavaa vuokrauspistettä, joista löytyy retkipyöriä, sähköpyöriä ja ajopelejä myös lapsille. Tarjolla on noin 80 pyörää.

– Pystyt vuokraamaan pyörän yhdestä paikasta, jättämään sen seuraavaan paikkaan, jatkamaan matkaa vaikka bussilla ja voit esimerkiksi vuokrata seuraavasta paikasta pyörän uudestaan, esittelee Yrityssalon kehittämispäällikkö Maija Pirvola.

Rannikkoreitin toimijat uskovat, että vuokrauksen ansiosta reitin vetovoima kasvaa, kun omaa pyörää ei tarvitse tuoda mukana ja poljettavan osuuden voi itse päättää. Reitin uskotaan houkuttelevan uusia polkijoita varsinkin pääkaupunkiseudulta Salon tai Hangin rautatieasemien kautta. Myös linja-autoja kulkee reitin varrelle kohtalaisen hyvin.

Matkailija astuu ulos luontoon entistä herkemmin

Lassi Lähteenmäki

Kustavin saaristokunnassa matkailuväen muutokset on otettu ilolla vastaan. Kun on tarjolla elävä saaristo ja monenlaisia liikkumistapoja, homma toimii.

Kanoottien kysyntä on kasvanut, polkupyörällä kuljetaan pitkiäkin matkoja, keväinen siianonginta innostaa monia. Pelkkä merimaisema ei enää kaikille riitä, halutaan toimintaa ja uusia tapoja liikkua.

1990-luvun alkupuolelta Kustavin matkailua kunnan puolelta hoitanut Maritta Jalonen ei hätkähdä uusista tuulista. Liikkeeseen pitää vastata yhteistyöllä.

– Yrittäjät kehittävät toimintaa ja luovat uutta, kunta vastaa yleismarkkinoinnista, vapaa-aikasihteeri Jalonen tiivistää.

Yhteistyön ja yritteliäisyyden tuloksena Kustavissa on runsaasti erilaisia majoitus-, kalastus- ja liikkumispalveluja, putiikkeja ja tehtaanmyymälöitä sekä tapahtumia. Ruokamatkailu on kovassa nousussa ja siihenkin on vastattu.

Heinäkuu ei ole ainut matkailukuu

Tämän päivän matkailija tekee reissupäätöksen usein viime tipassa. Kun sääennuste näyttää lupaavalta, sitten lähdetään. Maritta Jalonen kumminkin kannustaa suunnittelemaan matkaa pitkäjänteisemmin, ettei tule pettymyksiä.

– Heinäkuussa majoituspaikat saattavat olla täynnä. Kesäkuussa on väljempiä ja elokuussa matkaan voi yhdistää vaikka marjastuksen, Jalonen ehdottaa.

Esimerkiksi Linja-autoryhmät suunnittelevat matkansa ajoissa ja lisäpalvelujen yhdistäminen onnistuu sen takia paremmin.

Markkinointi on tärkeää hyvänäkin aikana

Kustavi on yksi matkailun eturivin kunnista. Työtä sen eteen on tehty 1970-luvulta alkaen. Kunnan, yrittäjien ja matkailuyhdistyksen yhteistyö on tuottanut tulosta ja eri hankkeilla on syvennetty markkinointia ja jalostettu tuotteita. Saariston rengastie sekä monet lehti- ja

Matkailu on kuulunut Kustavin vapaa-aikasihteeri Maritta Jalosen toimenkuvaan vuodesta 1993 alkaen. Lähtitulevaisuudessa hän jää eläkkeelle, mutta Kustavin maimia hän ei jätä.

tv-jutut ovat tuoneet seutua hyvin esille.

Moni muistaa, miten Jörn Donnerin luotsaamasta Lomakeskuksesta tuli maankuulu, sitten omaleimainen Petersens ja Savipaja aloittivat, mökkivuokraus lisääntyi ja ravintoloita alkoi ilmettyä Kivimaalle.

Volter Kilpi –viikko tuo kuntaan joka kesä kirjallisuuden ystäviä ja Art Teatro ihastuttaa huimilla esityksillä korkean hirsitalon suojissa. Katanpään linnakesaari on yksi uusimmista matkailukoh-

teista. Maakunnallinen Matkailun Oskari oli palkinto, joka kruunasi Kustavin matkailutyön.

Maritta Jalosen mukaan matkailua pitää kehittää ja markkinoida myös nousuvuosina. Laakereille ei pidä jäädä makaamaan, sillä trendit muuttuvat ja matkailijakunta uudistuu kaiken aikaa.

– Netti pitää olla ajan tasalla, messuilla on hyvä esiintyä ja majoituksen palveluvarustuksen pitää olla nykytasolla, Jalonen täsmentää.

Tunnelmalliset Tallbo-ravintolat Raumalla

Pitsihuvila Villa Tallbo on osa raumalaista merenkulun historiaa. Se on tulosta vuosisadan vaihteen purjelaivakauden kukoistuksesta Raumalla. Talon rakennutti laivanvarustaja Cabriel Granlundin perikunta suvun kesäasunnoksi. Villa Tallbo on kokoluokkansa ainoa säilynyt muisto rikkaasta raumalaisesta huvilakulttuurista Petäjäksen niemellä Raumanmeren rannalla.

Huvilassa ovat viettäneet vilkasta kesäelämää useat omistajat sen historian aikana. Apteekkarisuvut, lastehtailijat ja kauppaneuvokset ovat luoneet omat tarinansa huvilan historiaan. Petäjäksen komein huvila haluttiin suojella ja mietittiin sille, jo kylmilleen jääneelle rakennukselle, uutta käyttötarkoitusta. v. 1991 aloitettiin huvilavanhuksen peruskorjaus ja se saatettiin entiseen kukoistukseensa ja avattiin alkuperäistä nimeään kantavana ravintolana kesällä -92.

Villa Tallbo:ssa tarjoamme laadukkaita ravintolapalveluja ryhmille, yrityksille, perhejuhlille ja yksittäisille ruokailijoille. Ruokailu huvilan idyllisissä saleissa, nauttien maankuulun seisovan pöytämme antimista, on retken ehdoton kohokohta.

Restorang Villa Tallbo: Seisovam bööda sorti

Piäni herkui

Löök- ja senapsilli
Katavamarjoillk kryydäty silakka
Venäläist silli
Hydytetty Matjes-silli
Kylmä savuloht
Lämmint savukala Remulaad-soosill
Kanamuni
Peruni ja tilli
Viherjäist sallatti
Repetta
Savukalasallatti
Sualkurkku
Sallatti tomatist ja löökist
Italialaist sallatti / perunasallatti
Sallatsoossi
Palvattu elukaliha
Kryydäty naodafiittei
Maamiähem batee
Aladoopi
Höyrys kypsentyi muusatui muretterei ja tuarejuusto
Juustotalrikk
Lämmint ruakka
Porssam barast paikka, punasipulsoossi
Lihapulli
Kalkkunarintta
Loota kalast ja mere-elävist
Kröönsaakkraatiin
Peruni
Leippä ja voit
Kaffett/teet ja kastamist

Ravintola Savila

Vanhan Rauman tunnelmallisessa puutalossa jo 20 vuotta toiminut ruokaravintolamme sijaitsee vehreän Savilanpuiston varrella keskellä Unescon maailmanperintöä. Rauman puutalohenkeä kunnioittaen sisustettu ravintola on suosittu ruokailupaikka, jossa on viehättäviä ruokasaleja ja -kabinetteja kolmessa kerroksessa.

Koko Vanha Rauma ja Kaupunginteatteri ovat kävelymatkan päässä joten ryhmien ruokailu aikataulujen puitteissa on helppoa ja nopeaa.

Teatteriin tuleville ryhmille on mahdollisuus järjestää ruokailu toiveidenne mukaan ennen tai jälkeen esityksen.

Raikas ja monilajikkeinen alkusalaattibuffet, valintanne mukainen tuore kala-annos tai tuhti liha-annos jälkiruokakahveineen vievät kielen ja nälän mennessään.

**Tervtulo Villa Tallboho tai
Restorang Savilaha!**

*Teatteri- ja kotimaan matkailijat
sekä ryhmäretkeilijät, joiden kohteena on
Rauma, tervetuloa herkullisen ruoan ja
hyvän palvelun Tallbo-ravintoloihin.*

*Tule viihtymään yli sata-vuotta vanhan
Pitsihuvilan tyylikkääseen miljööhön
Petäjängsen niemeen, Rauman meren rannalle*

Aukioloajat

Ma – Pe 10.30 – 14

La – Su 11 – 16

Tilauksesta olemme avoinna aukioloajan ulkopuolella

Puh. 02 – 822 0733

Petäjängsentie 178, 26100 RAUMA

villatallbo@tallbo-ravintolat.com

***Vain muutaman askeleen
päässä teatterista
Vanhan Rauman Idylliä
henkivä ravintola Savila kutsuu
herkuttelemaan.***

Aukioloajat

Ma-To 10.30 - 21.00

Pe 10.30 - 21.30

La 11.00 - 21.30

Puh. 02 – 8226 610

Vanhankirkonkatu 1

26100 RAUMA

ravintolasavila@tallbo-ravintolat.com

Meren voimat **nostetaan näyttämölle Vaasassa**

Myrskyluodon Maija musikaalissa vesi roiskuu ja heinät lentelevät! Vaasan kaupunginteatterissa nähdään sävyttävä toteutus, kun katsoja kuljetetaan keskelle luonnon voimia.

Fyysinen ympäristö luodaan 30-henkisen ensemblen voimin, hienon koreografian ja neljän elementin; veden, tulen, ilman ja maan avulla. Modernin ja nerokkaan lavastuksen on suunnitellut **Sven Haraldsson** ja moneen elementtiin taipuvan puvustuksen **Heidi Wikar**.

Kansanmusiikkivaikutteita sisältävä **Matti Puurtisen** musiikki soi kapellimestari **Sauli Perälän** sovittamana viiden hengen live-orkesterille. Näytelijät luovat ääniä perinteisillä menetelmillä, mm. tuulikoneilla ja ukkos-pelleillä, sateen ropinaa sormia kopiuttamalla.

Pääosassa rakkaus

Nuoren saaristolaisparin rakkaustarina ja elämänkohtalot ovat tehneet syvän vaikutuksen Maijan ja Jannen rooleja näytteleviin **Heidi Kirvekseen** ja **Oiva Nuojuaan**. — Rakastan Maijaa yli kaiken. Olen suorastaan vereslihalla tuon ihmisen kanssa, Kirves kertoo.

— Vaikka Maija onkin herkkä, hänen psyykensä on vahva. Hän ei kat-

Vaasan kaupunginteatterin musikaalissa ihminen kamppailee kootakseen ehjäksi sen, minkä meri on lyönyt pirstaleiksi. Kuva: Linus Lindholm

keroidu eikä kyynisty. Maijalla on romahduksen hetkensä, mutta sieltä nousee lähimmäisten avulla, Heidi Kirves sanoo. — Tässä tarinassa koskettaa se, miten pitkälle ihminen voikaan venyä, mitä kaikkea hänelle voi

tapahtua: kohdata elämän suuri onni ja kestää rakkaimpiensa menetyks.

Jakob Höglund on tehnyt upeaa työtä ohjaajana ja koreografina. Tuore sovitus on ”vuoden pohjalainen teatteritapausta” (Ilkka, Pohjalainen 9.9.).

Suomen Pankin rahamuseo

Kiehtova retki
rahan maailmaan

Avoinna
ti–pe 11–17
la–su 11–16

Snellmaninkatu 2
puh. 010 19 5702
www.rahamuseo.fi

ANNI BLOMQVIST – JUSSI HELMINEN MUSIKKI MATTI PUURTINEN OHJAUUS JAKOB HÖGLUND

MYRSKYLUDON MAAILLA

V A A S A .

KAUPUNGINTEATTERI

vaasankaupunginteatteri.fi

06 325 3961

”Elämänpeli” Suomen Metsästysmuseossa

”Toisen tappio on toisen voitto, kun pelissä – taistelussa – on elämä tai kuolema. Elämänpeliin kuuluu aina alku ja loppu, joka on onnistunut tai epäonnistunut.”

Näin luonnehtii riihimäkeläinen taiteilija Pekka Poutiainen uutta näyttelyään, joka avautuu Metsästysmuseossa 27.9. Poutiainen tavoittelee maalauksissaan metsästämisen tai saalistamisen loppumetrien, sekuntien ja reaktioiden kuvaamista, ennen kuolettavaa iskua tai harhauttavaa pelastavaa väistöliikettä – elämänpelin alkua ja loppua unohtamatta.

Elämänpelissä pelataan kovilla panoksilla. Siinä jokaisella liikkeellä ja liikettä edeltävällä ajatuksella tai vaihtoamisella on merkitystä. ”Onnistumisen edellytykseen kiteytyy kärsivällisyys, oikean hetken valinta, yllätys ja reaktionopeus, jotka päättyvät kaatoon tai harhautukseen. Epäonnistuminen tarkoittaa nälkää saalistajalle ja kuolemaa saalistettavalle.”

Poutiainen on harrastanut metsästystä nuoruudestaan saakka ja tehnyt työuransa puolustusvoimien palveluksessa. Hän on käynyt Hyvinkään taidekoulun 1999-2000

ja eläköidyttyään panostanut taiteilijanuraansa toden teolla, herättäen myös kansainvälistä kiinnostusta. Nyt avautuva näyttely on Poutiaisen kolmas Metsästysmuseossa. Elämänpeli taidenäyttely 27.9.-30.12.2018

Rusk festivaali liekeissä ja aalloissa

Kansainvälinen luovuus loistaa Pietarsaassa vuoden pimeimpään aikaan! 20.-24. marraskuuta on yleisöllä mahdollisuus kuulla kansainvälisiä taiteilijoita kamarimusiikkiteosten äärellä. Vuoden teemana on ”Aallot murtuvat” ja RUSK festivaalin lavalle nousevat Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri sekä Elina Vähälä, Hugo Ticcianti, Andres Kaljuste, Nicolas Altstaedt, Simon Crawford-Phillips, Niek de Groot, Janne Thomsen, Anni Haapaniemi, Mikko Luoma, Jukka Harju, Tommi Hyytinen, Atsuko Sakuragi, Otto Virtanen, Kazutaka Morita ja Heini Kärkkäinen. Taiteelliset johtajat Sebastian Fagerlund ja Christoffer Sundqvist ovat luoneet jännittävän kattauksen teemasäveltäjä Erkki-Sven Tüürin tuotannon ympärille.

RUSK-festivaali on marraskuun lopulla vuosittain Pietarsaassa järjestettävä musiikkifestivaali, jossa yhdistyvät korkeatasoinen kamarimusiikki ja eri taiteenalat. Yhteentörmäyksen ytimessä on kaupungin keskustassa sijaitseva Schaudman-sali, mutta tapahtumat levittäytyvät myös laajemmin ympäröivään kaupunkimiljööseen. RUSK-festivaalin tavoitteena on heijastaa omaa aikaamme kaikkine muunnelmineen ja haasteineen. Tule ja koe, kuinka aallot murtuvat marraskuussa!

Kuva: Veera Koski-Säntti_RUSK 2017

20.-24.11.2018

**KAMARIMUSIKKIA
PIETARSAARESSA**

KANSAINVÄLISTÄ
LUOVUUTTA VUODEN
PIMEIMPÄÄN AIKAAN

VUODEN TEEMA
Aallot murtuvat

TAITEELLISET JOHTAJAT
Christoffer Sundqvist &
Sebastian Fagerlund

VUODEN SÄVELTÄJÄ
Erkki-Sven Tüür (Est)

TAITEILIJAT

**Elina Vähälä &
Hugo Ticcianti**
viulu

Andres Kaljuste
alttoviulu

**Nicolas Altstaedt,
Jakob Koranyi &
Erkki Lahesmaa**
sello

Heini Kärkkäinen
piano

Simon Crawford-Phillips
piano & kapellimestari

Niek de Groot
kontrabasso

Janne Thomsen
huilu

Mikko Luoma
harmonikka

Christoffer Sundqvist
klarinetti

**Keski-Pohjanmaan
kamariorkesteri**
yms.

LIPUT

Campus Allegro Infopoint
Ti-pe 10-14
+358 (0) 44 7522245
infopoint@schaumanhall.fi
www.lipputoimisto.fi

SEURAA MEITÄ

RUSK festival
 @ruskfestival
 @ruskfestival

WWW.RUSKFESTIVAL.FI

Muutokset mahdollisia

Sisäilmaongelmat ovat pakottaneet Kemin kaupunginteatterin pois molemmilta näyttämöiltään. Katri Helena – musikaalia yritettiin saada omaan saliin tilapalvelun perinpohjaisten puhdistus- ja ilmanvaihtotoimenpiteiden avulla, mutta ne paljastuivat riittämättömiksi eivätkä vähentäneet henkilökunnan oireilua. Musikaali siirtyy pakostakin vuoden 2019 syksyyn.

Kemin kaupunginteatterin syykauden aloittaa Kimmo Hirvenmäen kirjoittama *Velka* –näytelmä. Se on paikallinen selviytymistarina vuodelta 1918. Kantaesitys on saanut vaikutteita kemiläisiltä kerätyistä tarinoista ja paikallishistorian tositapahtumista. Esityksen ohjaa Petri Jäärni. Ensi-ilta pidetään väistötiloissa Kemin Pirtin juhlahuoneistossa 30.11.

Syksyn ohjelmistossa jatkavat Duncan Macmillanin *Miljoona hyvää syytä* –monologi. Se on koskettava näytelmä masennuksesta ja rakkaudenteioista. Lavalla yksi näyttelijä ja kaikki mahtavat asiat.

Kiti Kokkosen kirjoittama romanttinen tragikomedialla, *Myydään 3h+k*, on oivaltava, hurmaava ja häpeilemättömän hauska näytelmä siitä, miten vaikeaa on päästä irti ja elää nykyhetkessä. Näytelmän ohjaa Sarianne Paasonen. Ensi-ilta siirtyy väistötiloihin keväälle 2019. Muutokset mahdollisia!

WWW.KEMINTEATTERI.COM

Uskaltaisitko hypätä Leninin kyytiin? Kuvan kyytiläinen on Visit Tampereen markkinointipäällikkö Karoliina Lehtonen.

Marilyn ja Muumit koukuttavat, Tampereella

Teksti ja kuvat: Aino Rimppi

Tampere kasvaa monessa. Kaupunki vetää puoleensa niin asukkaita kuin matkailijoita. Uusia kerrostaloja ja hotelleja syntyy, tarvitaan jopa lisämaata Näsijärveltä. Kaupunki on myös Suomen saunapäikaupunki.

Tampereen imago on kiirinyt ulkomaita myöten. Yhteisöllisyyteen ja hyvinvointiin panostetaan, tapahtumia päivitetään. Jättimäinen raitiotieura-ka saattaa tällä hetkellä koetella, mutta parin vuoden päästä keskustan liikenne sujuu entistä liukkaammin.

Saunat ja järviluonto ovat ensimmäisellä sijalla markkinoinnissa ja viestinnässä, kertoo Visit Tampereen markkinointipäällikkö Karoliina Lehtonen. Hungry for Tampere -teema kuvaa ennen kaikkea halua kokea paikallinen, innovatiivinen ruokakulttuuri. Muumimuseo on kansainvälisessä markkinoinnissa suunnattu aikuisille, kaupunkikulttuuri ja valoteokset kaikille.

Tampere voi suorastaan ylpeillä hotellivieraitten määrällä: 1,1 miljoonaa yöpyjää (17% kansainvälisiä) ja 3,5

miljoonaa päiväkävijää. Ulkomaista Saksa, Ruotsi, Britannia ja Venäjä ko-reilevat tilaston kärjessä – ”Lakeland Tampere on paras paikka matkustaa”.

Marilyn ja Muumit koukuttavat

Mailman ainoa muumimuseo sijaitsee Tampere-talossa ja joidenkin tapahtumien yhteydessä siellä voi jopa törmätä Muumiin. Itse museo esittelee Tove Janssonin alkuperäistä muumitaidetta filosofiana rauha, tasa-arvo, yhdenvertaisuus.

Lenin-museo on monelle yllätys, varsinkin sen uusi tuleminen pari vuotta sitten. Alkuperäinen, entinen ”bolsevikkien koti” Työvänteatterin yläkerrossa vuodelta 1946 kertoi lähinnä Leninistä, nykyinen entisöity tila kartoittaa Suomen ja NL:n yhteisen historian.

Marilyn – nainen roolien takana – näyttely Vapriikissa on kovasti viehättänyt yleisöä kesäkuusta alkaen. Näyttelyllä on pohjoismaiden yksinoikeus Vapriikissa ja se on esillä 2.12.2018 saakka. Saksalaisen Ted Stampferin on tuonut Suomeen keräämiään satoja esineitä ja valokuvia köyhiin oloihin syntyneen, orvon ja hyljeksityn tytön – Norma Jeane Mortensonin – elämän koko maailman rakastamaksi filmitähdeksi, Marilyn Monroeksi. Itsenäinen bisnesnainen ei suostunut tyhmän blondin rooliin vaan hoiti itse sopimuksensa filmistudioihin aikana, jolloin USA:aan sotien jälkeen maastoutui miesten maailma. ”I don’t mind

living in a man’s world as long as I can be a woman in it.”

Saunapääkaupunki

Tampere julistettiin kesäkuussa saunapääkaupungiksi. ”Tampereella himosaunoja ainut ongelma on runsaudenpula”, kertoo netin mainoslause. Ja löytyyhän niitä yleisiä saunoja niin kaupungista kuin ympäristöstä, yhteensä 34 erityyppistä. Yleinen savusauna sijaitsee Ylöjärvellä. Vierailuluvut yllättävät: Rauhaniemen saunassa 70 000, Kaupinojan saunassa 60 000 ja Rajaportin saunassa 20 000 kylpykertaa.

Uusimmat, saunaravintola Kuuma ja Tullinsauna, avattiin alkukesästä. Laukontorin saunaravintola Kuuma sijaitsee Pyhäjärven rannassa, silti ydinkeskustassa, takanaan totta kai pulahdusallat. Tullin urbaani korttelisauna on rakennettu kerrostaloon, liki Tampere-taltoa.

Tullinsaunan toimitusjohtaja Ville

Virkki kuvailee, miten Åkerlundinkatu kolmosen alakerran kulma muutettiin bistroksi ja saunatilaksi. Saunaan voi poiketa vaikka suoraan kadulta ilman saunatarvikkeita, sillä vieras saa saapuessaan käteensä sinkkiämpärin pyyheliinoineen ym. tykötarpeineen. Löylyjen välillä voi mennä jäähyllä talon lastauslaiturille ja nauttia vaikka omakekoisia, verimakkarasta tehtyjä puolukkakoristeisia leivoksia ja pienpanimon olutta. Kokkikin on Suomen mestari, lähdessä Taiwaniin maailmanmestarikilpailuihin.

Näsinneula on ilman muuta käynnin arvoinen, erityisesti sen ravintola 134 metrin korkeudessa. Uusittu Tampere ja rakenteilla oleva uusi rantaviivan näkyvät tornista mainiosti. Ravintolan annokset ovat saaneet yksinkertaisemman ulkoasun kuin mitä olivat kymmenkuntavuotta sitten ja maistuvat myös paremmilta, herkullisilta. Mielikuvitusta ei ole unohdettu.

Tullinsaunassa asiakas saa vierailulleen ämpärin pyyhkeineen.

Marilyn on sinua vastassa Vapriikin näyttelyssä.

Syysretken virkistävä pysähdys

Tule ja koe romanttinen
vaihmalan hovi
KARTANO & KEITTIÖ

BISTRO | VAIHMALAN PUTIIKKI | HOTELLI
DAY SPA | HÖYRYSAUNA | RANTASAUNA
RYHMÄMATKAT | JUHLAT & HÄÄT

VAIHMALANTIE 144, LEMPÄÄLÄ | +358 (0)20 766 1810
VAIHMALANHOVI.FI | [f](#) [i](#) /VAIHMALANHOVI

Auringonpaiste kimaltelee päärakennuksen edustan omenapuutarhassa ja saa syksyn värit sädehtimään. Kartanon yrittäjäsisarukset Tiia ja Noona toivottavat vieraat tervetulleeksi leveästi hymyillen ohjaten heidät peremmälle jugend-saliin. Noona toivottaa vieraat tervetulleeksi ja kertoo hieman talon historiasta lähtien alkuvaiheista vaivaistalona, päätyen perheyriksen perustamiseen ja satavuotiaan rakennuksen remontoimisen kimmelluksiin. Samalla keittiön väki häärailee lounaspöydän ympärillä tehden viimeisiä täydennyksiä ennen ovien avaamista vieraille.

Lounaspöydässä löytyy runsaan salaattipöydän antimien lisäksi ylikypsää härkää ja timjamin kera paahdettuja perunoi- ta. Talon oma leipuri on paistanut tuoreet leivät aamusella ja niiden pintaan sipaistaan oikeaa maalaisvoita. Aterian kruunaa niin ikään oman leipurin alakerran keittiössä pyörittämä jäätelö.

Ruokailun jälkeen kutsuvat putiikin sisustus- ja vaateiha- nuudet. Oivallinen paikka tehdä pieniä tulaishankintoja, esi- merkiksi Makeidonin vanhanajan makeisia, tai Paratiisipajan valloittavia tuoksukynttilöitä.

Puutarhassa on mukava käyskennellä omenapuiden siimek- sessä lounasta sulatellen ennen lähtöä seuraavaan vierailukoh- teeseen. Vaihmalan Hovi on ympäri vuoden avoinna niin yksi- tyisille vierailijoille, kuin ryhmille!

VAIHMALANHOVI.FI

Onnellisten teatteria Valkeakoskella

Valkeakosken kaupunginteatterissa vietetään onnellista syksyä Markku Pölösen ”Onnen maan” parissa. Maalaisromantiikkaa ja haikeanhauskaa tarinaa siivittävät Eero ”Safka” Pekkosen sovittamat kaikki-en rakastamat tangosävelet ja koreografi Marjo Hämäläisen luoma liikkeellinen maailma. Esityksen ohjaa teatterinjohtaja Minna Kangas.

Pienellä näyttämöllä nähdään Ritvalalaiset kollektiivin esitys ”Haetaan muuttoapua”. Esitys käsittelee muutosta ja muistamista, jaksamista ja supersankariutta. Komediallisen monologin tähtenä loistaa Sanna Ristaniemi. Ensi-ilta 11.10.

Vuoden 1918 tapahtumia muistetaan 18.11.tamperelaisen Tellus-kuoron ”Susinarttujen housuissa” koreografoidulla konsertilla, joka perustuu sisällissodan naisten ennen julkaisemattomiin teksteihin.

Keväällä 2019 lämmin yhteisöllisyys valtaa teatterin, kun Pikku Pietarin pihan asukkaat rynnistävät Hellin-näyttämölle. Kolmikymmenpäinen esiintyjäjoukko, live-orkesteri, väkevät ihmiskohtalot ja hurtti huumori takaavat täyteläisen teatterillan.

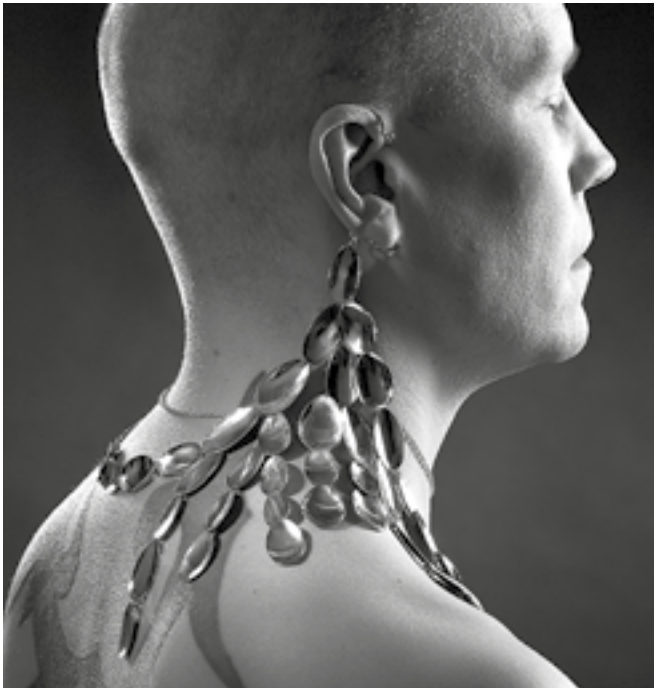
Kevään tähtivierailuista vastaavat Susanna Haavisto Edith Piaffina ja Kirsti Valve Maria Jotunina näytelmässä Marian sydän.

WWW.VALKEAKOSKI.FI/TEATTERI

*Pikku Pietarin pihassa raikaa
Harri Salmisen säveltämä uusi musiikki*

Emil Aaltosen museossa muotoilua ja käsitöitä

Laura Saarivuori-Eskola: Toinen 2017 materiaali: hopea.
Kuva: Petra Viitanen

**SQIN Pirkanmaa muotoilee VI KALEVALAND Käsityönäyttely Ahvenanmaalta
Pirkanmaan muotoilu- ja taideteollisuus-
yhdistys Moduksen SQIN-näyttely
on kunnianosoitus pirkanmaalaiselle nah-
kateollisuudelle**

SQIN on kunnianosoitus vahvalle pirkanmaalaiselle nahkateollisuuden historialle viime vuonna sata vuotta täyttäneen Suomen hengessä pirkanmaalaisen nahkateollisuuden perinteitä kunnioittaen. Näyttely on kertomus siitä, miten muotoiluala on muuttanut muotoaan ja kuinka se elää tällä hetkellä vahvasti pienten yrittäjien ja ammattilaisten ylläpitämänä. SQIN on loistava kuvaus siitä, että nahka on osa Tampereen ja lähikuntien historiaa sekä nykypäivää.

Koko syksyn 2018 Emil Aaltosen museossa esillä oleva näyttely jatkaa Moduksen Pirkanmaan muotoilee -näyttelyiden sarjaa ollen jo sen kuudes osa. Näyttelyssä on esillä kuudentoista pirkanmaalaisen muotoilijan töitä. Näyttely on samalla Modus ry:lle ensimmäinen merkittävä museonäyttely Tampereella.

Samaan aikaan Emil Aaltosen museossa aukeaa Ålands Slöjd & Konsthantverk -yhdistyksen KALEVALAND-näyttely.

**EMIL AALTOSEN MUSEO
NÄYTTELYT 8.9.2018-29.1.2019**

Kukka Rantanen: Future Harb, 2013. Kuva: Henrietta Lehtonen.

**SQIN
Pirkanmaa muotoilee VI
KALEVALAND
Käsityönäyttely Ahvenanmaalta**

EMIL AALTONEN teollisuusmies, kulttuurin
ystävä ja suurmaatalouden harjoittaja

Emil Aaltosen Taidekokoelma

Emil Aaltosen museo, Pyykinlinna
Mariankatu 40, Tampere
avoinna ke 12-18, la-su 12-16
www.pyykinlinna.fi pääsymaksu 3 € / 2 €

Birgit Pyykkö: Saara Day -laukku 2017 materiaali: nahka
Kuva: Henrietta Lehtonen

Tampere Filharmonian syksyssä soivat klassikot

Orkesterin syyskausi tarjoaa lukuisia klassisen musiikin ydinelmiä **Beethovenista ja Brucknerista Tšaikovskiin ja Rahmaninoviin**. Ylikapellimestari **Santtu-Matias Rouvali** johtaa yhteensä seitsemän konserttia, ja vierailijoina nähdään useita harvoin Suomessa esiintyviä tähtiä. Yksi kauden ehdottomista kohokohdista on sopraano **Karita Mattilan** ja kapellimestari **Mikko Franckin** vierailu 6. ja 7. joulukuuta. Konserteissa kuullaan suomalaisten suosikkisäveltäjien musiikkia, kuten Sibeliusa ja Madetojaa.

Solisteja saapuu Tampere Filharmonian vieraaksi lähes viikottain. Esimerkiksi Brahmsin toisen pianokonserton solistina 23. marraskuuta esiintyy yhdysvaltalainen huippupianisti **Nicholas Angelich**, ja Sibeliuksen viulukonsertto kuullaan arvostetun **Réka Szilvayn** tulkitsemana 12. lokakuuta.

Marraskuussa orkesteri tulkitsee musiikin Tampere-talon tuottamassa **Tšaikovskin** rakastetussa Pähkinänsärkijä-baletissa, jonka johtaa maineikas venäläiskapellimestari **Vadim Nikitin**. Koko perheelle on tarjolla myös Lastenmusiikkiorkesteri Ammuu!:n ja Tampere Filharmonian yhteinen lastenkonsertti sekä aivan kauden päätteeksi **Humperdinckin** satuooppera Hannu ja Kerttu.

Katso kaikki kauden konsertit:

WWW.TAMPEREFILHARMONIA.FI/KONSERTIT

TERVETULOAA SYYSKAUDELLE!

TAMPEREFILHARMONIA.FI/KONSERTIT

Liput 27/20/12/6 €

Tampere-talon lipputoimisto,

Kulttuurimyymäälä Aplodi

ja www.lippu.fi

TAMPERE FILHARMONIA

Varkaus – rikas historialtaan ja kulttuuriltaan

Visiitille VARKAUTEEN

KATSO LISÄÄ: www.visitvarkaus.fi

- **IHMEELLISET INSTRUMENTIT**
Mekaanisen Musiikin Museossa
- **ALVAR AALTO VARKAUDESSA**
opastettu tai mobiilikierros
- **ESA PAKARISEN JALANJÄLJILLÄ**
kiertoajelu
- **VANHA VARKAUS**
Varkauden museot & Taidekeskus Väinölä
- **UNIVERSUMIN IHMEET**
Härkämäen observatoriossa
- **KAVIAARIN MAISTELUA & VIHDEPAKETTEJA**
Hotel Oscarissa
- **NAUTINNOLLISIA TEATTERIELÄMYKSIÄ**
Varkauden Teatterissa ja Kylpylähotelli Kuntorannassa

VARKAUS INFO:
Hotel Oscar, puh. 017 579 011 • hotel@hoteloscar.fi

Mekaanisen Musiikin Museo on ainutlaatuinen käyntikohde, jossa vauhdikas soiton ja tarinoiden siivittämä opastus johdattaa musiikin eri aikakausille. Ihmeellisten instrumenttien kokoelmassa riittää hämmästeltyä.

Varkauden yli 200-vuotinen teollinen historia elää matkailutuotteissa. **Vanhan Varkauden kierros** esittelee tehtaan palveluksessa toimineiden nimekkäiden arkkitehtien kädenjälkeen. **Alvar Aallon suunnitelmiin** voi tutustua opastetun kiertoajelun tai karttaesitteen avulla. **Varkauden museon** Teollisuuden tekijät -näyttely tarkastelee teollisuuden historiaa työntekijöiden näkökulmasta. Vanhaan Varkauteen kuuluvassa, idyllisessä **Taidekeskus Väinölässä** on näyttelyitä eri teemoilla ja nukkteteatteriesityksiä kaiken ikäisille.

Kierros **Esa Pakarisen jalanjäljillä** on nostalginen retki taiteilijan elämään ja kotikaupungin nähtävyyksiin haitarimusiikilla höystettynä. **Härkämäen observatorio** on mainio retkikohde, jossa järjestetään näytöksiä tähtitaivaan ilmiöistä.

105-vuotiaan **Varkauden Teatterin** valloittavat esitykset ja **Hotel Oscarin** yhteydessä toimivan Varkaus-salin viihdetilaisuudet ovat syksyn suosikkeja. **Teatterituotannot.fi** tarjoaa puolestaan hauskoja hetkiä Kylpylähotelli Kuntorannassa hykerryttävien komedioiden parissa.

WWW.VISITVARKAUS.FI

Hotel Oscar Varkaudessa

Maailman sydämellisimmän palvelun Hotel Oscar Varkauden keskustassa, keskellä kaunista Itä-Suomea, on maankuulu persoonallisesta, yksilöllisestä ja mutkattomasta vieraanvaraisuudesta. Viidestä eri huoneluokasta löytyy runsaasti tilaa niin yksin matkaaville kuin ryhmämatkaajille. Pysäköintikin on helppoa ja maksutonta hotellin omalla parkkipaikalla. Maistuvan ja ravitsevan aamiaispöydän antamista saat energiaa alkavaan päivään.

Tunnelmallinen ruokaravintolamme palvelee joustavasti vieraitaan ja rakkaus hyvää ruokaan takaa aina maistuvan herkkuhetken. Tuotteissamme käytämme runsaasti lähialueemme tuotteita ja huomiomme luonnollisesti myös erityisruokavaliot. Isoillekin ryhmille Hotel Oscarissa on kausittain vaihtuvia ryhmämenuita ja –buffeita. Hotellimme ravintoloissa on viihtyisiä, moneen muuttuvia tiloja sukujuhliin, ystävätapaamisiin tai muuten vain.

Iltaisin oikean takkatulen loimussa voit rentoutua ja unohtaa päivän kiireet. Oscar's pubin ruokalistalla on kivoja publiannoksia omaan herkutteluun tai jaettavaksi kaverin kanssa. Palanpainikkeeksi suosittelemme juomalistaltamme kausittain vaihtuvia pienpanimotuotteita.

Virkistävään minilomaan tai päiväretkkeen Hotel Oscar tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia. Luotettavat yhteistyökumppanimme tuottavat elämyksiä kaikille aisteille. Mm. Varkauden teatterin kevään- ja syyskauden suosittu teatteripaketit ovat helppo ja aina varma valinta sinulle ja hänelle tai isommallekin ryhmälle, kuten myös Varkaus-salin loistavat klassiset - ja viihdekonsernit. Haluaisitko kokeilla kelluntaa jäisessä Saimaassa? Paljon erilaisia, ainutlaatuisia kohteita mm. Mekaanisen Musiikin Museo, Valamon luostari ja kauniit kansallispuistot Linnansaarensa ja Kolovedellä.

WWW.HOTELOSCAR.FI

105-vuotias teatteri juhlii yhdessä katsojiensa kanssa

Varkauden Teatterin juhlasyyksy starttaa komeasti **Topi Sorsakoski Kaksi kitaraa** –musiikinäytelmällä. Suomalaisten suosikkiartistin tarina on aivanlaatuinen matka isäukon tangopumpusta kansansuosion huipulle. Topin roolin ja unohtumattomat iskelmät tulkitsee Marko Tiusanen. Aidosta rautalankameiningistä vastaa Sami Ruutiaisen kapellimestaroima Varkauden Teatterin housebändi yhdessä virtuoosimaisen henkilökuntamme kanssa. Ensi-ilta 15.7.18.

Seuraavaksi tarjoilemme Anna Krogeruksen meille mittatilaustyönä kirjoittaman näytelmän **Yksin sinun**. Kantaesityksen Varkauden Teatterin ensi-ilta on 5.10.18. Sydämellinen tragikomediala parisuhteesta ja sen vuosirenkasta on tuotettu yhdessä Kajaanin Kaupunginteatterin kanssa.

Pikkujouluiäksi valmistuu naurupommi – brittikomediala **Pieleen meni**. Vuonna 2012 brittiläisten näyttelijäopiskelijoiden publiin tekemästä hupikomediala on kasvanut palkintoja pokaannut hitti. Ensi-ilta on 17.11.18.

Lisäksi koko perhe nauttii rakastetusta **Tuhkimosta**, joka on meillä maustettu muutamalla höppänällä hahmolla sekä siljloonalla kilolla taikapölyä!

Varkauden Teatterin esityksissä on hieno oma sointinsa. Se syntyy toisaalta teatterimme henkilökunnasta ja toisaalta si-

Kuvassa Tiina Ruutiainen, Marko Tiusanen ja Wilma Kvick Kuvaaja Sini Kero

nusta – meidän kohdatessamme. Yhdessä luomme tunnelman, josta Varkauden Teatteri tunnetaan. Ja jota tullaan matkojenkin takaa kokemaan!

WWW.VARKAUDENTEATTERI.FI

Meillä on ilon avaimet!

Musiikinäytelmä
Topi Sorsakoski KAKSI KITARAA
ensi-ilta 15.9.2018

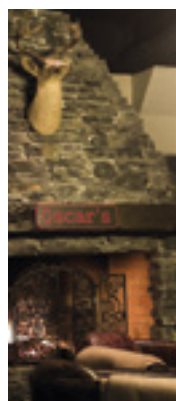
Sielukas kantaesitys **YKSIN SINUN**
ensi-ilta 5.10.2018

Brittiläinen naurupommi **PIELEN MENI**
ensi-ilta 17.11.2018

Rakastettu ja raikastettu **TUHKIMO**

Lippumyymä, p. 044 364 8830
varkaudenteatteri.fi • Ticketmaster • Liput alk 11-35 €

VARKAUDEN TEATTERI

Viihdepaketit

alk. 52 €/hlö

Hotelliyö ja aamiainen

alk. 44 €/hlö

Kauppatori 4
Varkaus
www.hoteloscar.fi

Kysy lisää!
Puh. 017 579011
sales@hoteloscar.fi

HOTEL
OSCAR

Elämän kirjo – retro

Anna-Kaarina Kippola, Poikilo-museot

Värikylläinen Pekka Nissinen 80 vuotta 27.9.2018 – 13.1.2019 Kouvolan taidemuseo Poikilo

Pekka Nissinen (s. 1938) on itse kertonut päättäneensä ryhtyä taiteilijaksi jo 14-vuotiaana koulupoikana Joensuussa, jossa hän pyysi ja pääsi seuraamaan opettajansa, taidemaalari Veikko Lappalaisen työskentelyä. Koulun jälkeen hän muutti Helsinkiin, meni Vapaaseen taidekouluun ja pääsi myöhemmin Ateneumin iltakouluun.

Poikilomaailman synty

Iitin ateljeessaan Pekka Nissinen oli jo pitkään veistänyt ja muotoillut Kymijoesta löytämiään uppotukin pätkeä. Hän päätyi tekemään niitä punertavasta leipästä, teki niistä erikokoisia maskotteja, maalasi niitä erivärisiksi, ja lopulta vei niitä luontoon valokuvattaviksi. Hän antoi niille nimenkin, Poikilo, kreikan ”poikilos” –sanasta, joka tarkoittaa kirjaa, värikästä, haluttua asiaa ja vaihtoa. Poikiloista syntyi useita veistossarjoja ja valtavia valokuvatutkielmia. Pian karkeasti veistetyt, värikkäiksi maalatut ilmeikkäät puupölyt alkoivat muodostaa kokonaisen oman maailmansa. Poikiloiden tarina on taiteilijan luomus, ”piilopeinne menneisyydestä”.

Teosten koloristinen epämukavuus

Nissinen piti ensimmäisen yksityisnäyt-

telynsä jo 1961 Galleria Strindbergillä ja se koostui piirroksista ja puupiirroksista. 1980-1990-luvulla hänen tyyliinsä oli tunnusomaista Chagall-vaihteista kolorismia. Iitin Marlebäckin maisemat, joita hän oli luonnostellut jo pitkään, olivat vaihtuneet voimakkaiksi ekspressionistisiksi näyiksi. Etualalle oli ilmaantunut koko kuva-alan täyttävä naishahmo, naistorso, voimakkailla, paksuilla siveltimenvedoilla ja räikeillä väreillä maalattuina.

Mainosgraafikon tausta näkyy maalauksissa vankkana sommitteluna, peittävinä ja voimakkaina väreinä ja usein hyvin konstruktivistisena rakenteena, joka on neliömäisissä maalauksissa toteutettuna

vaativa ratkaisu. Myöhemmissä teoksissaan, kuten ”Muurahaisten maailma”-sarjassa taiteilija vaihtaa kokonaan lintuperspektiiviin, maisema muuttuu ylhäältä päin nähdyn kartaksi.

Vuonna 2008 Poikiloiden värikäs maailma esittäytyi taidemuseon näyttelyssä, ja vuonna 2011 Pekka Nissinen luovutti kaikki Poikilo-teokset Kouvolan taidemuseolle, joka yhteistyön tuloksena uudisti nimensä Poikiloksi. Veistosten monikulmainen muoto muistutti monikulmaista Kouvola-taloa, jossa taidemuseo sijaitsee. Poikiloista tehtiin museon maskotti, joita nyt myydään museokaupassa ja annetaan lahjaksi. Viesti kuuluu: Kun toivot toiselle hyvää, anna hänelle Poikilo!

Näyttelyt Kouvola

MYYTINMURTAJIA JA MATKANTEKIJÖITÄ
13.10.2019 asti
Kouvolan kaupunginmuseo

Kuva: Timo Tuviala

Elämän kirjo – retro

27.9.2018–13.1.2019
Kouvolan taidemuseo

**PEKKA
NISSINEN**

Taiteilijatapaamiset
la 20.10. ja 24.11.
klo 13

Pekka Nissinen, Viitellä, 1998, Kouvolan taidemuseon kokoelma

Avoimena ti–pe 11–18, la–su 12–17, ma suljettu
Varuskuntakatu 11, Kouvola-talo
Liput 7/5 €, yhteislippu molempiin museoihin 11/8 €,
alle 18-vuotiaat vapaa pääsy

www.poikilo.fi

**KAKSI MUSEOTA
SAMAN KATON ALLA**

POIKILO
museot

Outsider-taiteen superstara, tanskalainen Kenneth Rasmussen, on vallannut museon aulan massiivineuloksellaan.
 Kuva: SKM/Anneli Hemmilä-Nurmi

Käsityötekniikat revittelevät taidenäyttelyssä

Teksti: Sari Koskinen

Pehmeätä touhua on valloittanut Suomen käsityön museon näyttelytilat! Parisataa kiloa massiivineuletta, vapaavirkattu susihybridi, 60 kanavatyötä ruotsalaisista paikkakunnista ja rautalangasta väännettyjä aforismeja. Esillä on outsider-käsityötaidetta lähes 40 taiteilijalta ympäri Pohjoismaita.

Pehmeätä touhua julistaa jokaisen oikeutta taiteeseen, itseilmaisuun ja pehmeitä arvoja taiteessa. Sen käsityötekniikoilla hulluttelevat teokset huokuvat ilmaisuvoimaa ja ovat täynnä havaintoja maailmasta ja pieniä oivalluksia elämästä – ne tarkkailevat maailmaa pilke silmäkulmassa. Näyttely kunni-

oittaa sitä tinkimätöntä taitoa ja uutteruutta, jota hitaat ja työlläät käsityötekniikat tekijältään vaativat. Outsider-taide viittaa taiteen marginaaleihin, kuten ITE-taiteilijoihin ja erityistä tukea tarvitseviin taiteilijoihin.

Näyttely on laajemman, pohjoismaista outsider-käsityötä esittelevän Nordic Outsider Craft -hankkeen päänäyttely. Vahvaan pohjoismaiseen kumppanuusverkostoon tukeutuva näyttely tulee kiertämään kaikki pohjoismaat, päättyen lopuksi K.H. Renlundin museoon Kokkolaan.

WWW.CRAFTMUSEUM.FI

Kellokosken prinsessan eli Anna Lappalaisen kirjontatöissä on aina runsaat värit. Kuvassa teos Merikanto.
 Kuva: SKM/Anneli Hemmilä-Nurmi

PEHMEETÄ TOUHUA
 NORDIC OUTSIDER CRAFT

28.4. – 2.12.2018
 Kauppatie 25, Jyväskylä
 p. 014 266 4370, www.craftmuseum.fi

Creative Peak: Joulukoti Villa Limppu

Creative Peak: Malmgårdin markkinat

Loviisa avaa ovensa jouluun

Etelärannikon idyllinen pikkukaupunki Loviisa on kiinnostava vierailukohde myös joulunalusaikaan. Vanhojen puutalojen yksityiskodit avaavat ovensa yleisölle ja Malmgårdin ja Strömforsin ruukin joulumarkkinat jatkavat Loviisan käsityöläis- ja kauppakaupunkiperinnettä.

Loviisan joulu on ihana!

*Tervetuloa Etelä-Suomen
sympaattisimpaan
joulutapahtumaan
1.-2. & 8.-9.12.2018*

Loviisan Vanhan Ajan Joulukodit avaavat jälleen ovensa ja kaupunki on pullollaan hyvää mieltä!

Tutustu avoimiin koteihin ja koko ohjelmaan sivustolla

www.loviisanjoulu.fi

www.lovisajul.fi

LOVIISAN MATKAILUTOIMISTO - LOVIISA TURISTBYRÅ
Mariankatu - Mariégatan 12 A 07900 Loviisa - Lovisa | 040 555 3387
info@loviisa.fi | visitloviisa.fi - visitloviisa.fi

Pittoreskissa pikkukaupunkina Loviisalla on luontaisaiset puitteet vanhan ajan joulukaupungiksi. Ihmisen mittainen mittakaava, ehyet puukaupunginosat ja leppoisa elämäntapa luovat miljöön entisajan levolliseen joulutunnelmaan.

Aitous ja omintakeisuus tavoitteena

Loviisan Joulu -viikonloput avaavat ovet reiluun kymmeneen joulukotiin 1.-2.12. ja 8.-9.12.2018. Loviisan matkailusihteeri **Lilian Järvinen** kertoo, että kaikki joulukodit ovat yksityiskoteja ja niihin voivat tutustua kaikki vanhoista interiööreistä ja vanhan ajan joulutunnelmasta kiinnostuneet. – Olemme pyrkineet teemassamme aitouteen ja omintakeisuuteen.

Joulumarkkinat historiallisissa ympäristöissä

Loviisan monista joulumarkkinoista suurimpia ovat Malmgårdin ja Strömforsin ruukin joulumarkkinat, joissa on myytävien tuotteiden lisäksi monenlaista ohjelmaa ja jouluiloa lapsille.

Strömforsin ruukin joulussa Tallinmäellä 1.-2.12. on joulumyyjäiset ja ohjelmaa lapsiperheille, mm. joulupukki ja eläimiä. Ruukin käsityöläisten pajat ja puodit ovat avoinna. Malmgårdin kartanon alueen joulumarkkinoille 8.-9.12. saapuu lähes sata lähiruuan tuottajia ja käsityöläisiä.

LISÄÄ LOVIISAN JOULUSTA:
WWW.LOVIISANJOULU.FI

Musikaaliklassikko **laulavasta von Trappin perheestä**

Syyskauden avaa isolla näyttämöllä The Sound of Music, joka on on iki-ihana musikaali elämänilosta, luottamuksen voittamisesta ja kyvystä rakastaa. Ohjaus on Ilkka Laasosen, 15-henkisen orkesterin kapellimestarina toimii Antti Vauramo.

Nuori nunnakokelas Maria on luonnonlapsi. Vuorilla kasvanen orpotytön lohtuna on aina ollut laulu ja musiikki eivätkä hänen rallatuksensa ilahduta luostarin tiukkapipoisimpia nunnia. Niinpä Maria lähetetään kotiopettajaksi leskeksi jääneen kapteeni Georg von Trappin seitsemänlapsiseen perheeseen. Maria tarttuu työhönsä koko sydämellään ja tuo musiikin ilon takaisin lasten elämään. Lapset ihastuvat kotiopettajaansa ja samoin Maria lapsiin, ja lopulta myös kapteeni von Trapp ja Maria löytävät yhteisen sävelen.

Lahdessa musikaali nähtiin 40 vuotta sitten nimellä Laulava Trappin perhe.

The Sound of Music perustuu Maria von Trappin omaelämäkertaan, joka ilmestyi vuonna 1949. Musikaalinen per-

he esiintyi festivaalilla vuonna 1935 ja heistä tuli suosittuja esiintyjiä ympäri maailman. Ensi-ilta Lahden kaupunginteatterissa 1.9.2018,

WWW.LAHDENKAUPUNGINTEATTERI.FI

David Rogers
PUHALLUS

Svengaava huijarikomedia

Elokvaklassikko ensimmäistä kertaa pohjoismaisella teatterinäyttämöllä. Luvassa on kaikkien aikojen vedätys!

Ohjaus Tommi Kainulainen
KANTAESITYS 6.10.2018

30 € / 27 € / 21 €

lauantaisin peruslippu 30 €

Hintaetu yli 30 hengen ryhmille!

Lippumyymälä 0600 30 5757 (1,53€/min+pvm)
Ryhmämyynti (03) 752 6000
Väliaikarajoit (03) 7826 474
www.lahdenkaupunginteatteri.fi • www.lippu.fi

Kaupunkinäkömä Kadettikoulunkadulta, vasemmalla Pietari-Paavalin kirkko, taustalla raatihuone. (Museovirasto, kuvaaja Teuvo Kanerva 1983).

Hamina

FT Tuula Vuolle-Selki

Kymenlaakson vanhin kaupunki, Hamina, sijaitsee linnoitusvallien sisällä. Historian haminan aistii kaupungin vanhoista rakennuksista, joista vanhimmat ovat 1700-luvulta. Haminassa nousee 100-metriseen terässalkoon maailman suurin Suomen lippu 4. joulukuuta 2018.

Haminan linnoitus

Haminan linnoitus sulkee sisäänsä van-

han ympyräkeskustan, jonka kahdeksan sädekatua päätyvät Raatihuoneentorille. Linnoituksen restauroituun keskusbastioniin on rakennettu tapahtuma-areena.

Haminan museot

Haminan historiaan voi tutustua Haminan kaupunginmuseossa, Kauppiaantalomuseossa ja RUK-museossa. Kauppiaantalomuseossa on esillä entisajan pienyrittäjä- ja käsityöläiselä-

mää. RUK-museo sijaitsee Haminassa Kadettikoulunkadun varrella. Se vaalii RUK:n ja Oppilaskunnan perinteitä 90 vuoden ajalta. Museorakennuksen tontilla on Pahkajärvihalli, johon on sijoitettu raskaat aseet ja muu tilaa vaativa esineistö.

Hamina Tattoo

Hamina Tattoo on sotilasmusiikkitapahtuma, joka järjestetään joka toinen

Hamina Tattoo, skotlantilainen soittokunta esiintyy. (Valokuvaaja Ulla-Riitta Kauppi 1994, Museovirasto)

M/S Hyöky laiturissa. (Suomen merimuseo).

vuosi Haminassa. Ensimmäinen Tattoo järjestettiin vuonna 1990. Tapahtuma järjestetään nykyisin heinä-elokuun vaihteessa. Hamina Tattoo ohjelmaan kuuluu sotilassoittokuntien esittämää sotilaallista ja kevyempää musiik-

kia monissa eri konserteissa. Keskeisin konserttipaikka on Hamina Bastionissa.

Saaristo

Hamina ulottuu merelle ja kaupungin alueen saariin. Vuoroliikenne eli pai-

kallisittain ”tuuri” kuljettaa kesä-heinäkuussa vierailijoita Tervasaaren satamasta Tammioon ja Ulko-Tammioon. Tervasaaresta löytyy kahviloita ja ravintoloita sekä tietysti Museolaiva M/S Hyöky.

Q-teatterin syyskaudessa uusi kantaesitys

Antti Hietalan kirjoittama ja ohjaama **Mount Everest** saa kantaesityksensä Q-teatterin isolla näyttämöllä syyskuussa. Esitykset jatkuvat aina joulukuun puoleenväliin saakka.

Mount Everest on näytelmä siitä, miten ihminen aina pyrkii toisen luo, vaikka vastassa olisi maailman korkein vuori. Eräänä päivänä eräs nainen ei jaksakaan enää liikkua kotisohvaltaan. Hän haluaa vain olla. Eräänä päivänä eräs nainen nukahtaa kotisohvalleen ja herää. Hän näkee ulkopuolisen maailman uusin silmin. Kaikki viittaa siihen, että häntä on petetty. Eräänä päivänä eräs nainen päättää lähteä Mount Everestille.

Rooleissa: Minna Haapkylä, Lotta Kaihua, Paavo Kinnunen, Pirjo Lonka ja Pyry Nikkilä. Lavastus, valo- ja videosuunnittelu: Jani-Matti Salo ja Mark Niskanen. Pukusuunnittelu: Pirjo Liiri-Majava. Musiikki ja äänisuunnittelu: Kasperi Laine. Maskeeraus- ja suunnittelu: Riikka Virtanen. Dramaturgi: Jani Volanen. Ensi-ilta 19.9.2018

WWW.Q-TEATTERI.FI

MOUNT EVEREST

ESITYKSET 19.9.-15.12.

KÄSIKIRJOITUS JA OHJAUS **ANTTI HIETALA** ROOLEISSA **MINNA HAAPKYLÄ**
LOTTA KAIHUA **PAAVO KINNUNEN** **PIRJO LONKA** **PYRY NIKKILÄ**

LAVASTUS, VALO- JA VIDEOSUUNNITTELU **JANI-MATTI SALO** JA **MARK NISKANEN** PUKUSUUNNITTELU **PIRJO LIIRI-MAJAVA**
MUSIIKKI JA ÄÄNSUUNNITTELU **KASPERI LAINE** MASKEERAUSSUUNNITTELU **RIIKKA VIRTANEN** DRAMATURGI **JANI VOLANEN**

WWW.Q-TEATTERI.FI

LIPUT: TIKETTI ja Q-TEATTERI TUNTURIKATU 16 | 00100 HELSINKI | 09-4542 1333 (TI-PE 11-15)

Imatran Kylpylä

Spa Resortin uusi elämyskylpylä

Jouluksi Imatran kylpylään

Tervetuloa viettämään perinteistä, suomalaista joulua. Unohdetaan joulu-kiireet ja nautitaan yhteisestä ajasta.

Joululoma 3 vrk

298,50 € /hlö 2hh, lapset 4-14v. lisä-
vuoteella 154,50 €/hlö

Edulliset lisävuorokaudet alk. 57 €/hlö aamiaisella
ja 72 €/hlö puolihoitolla.

Hintaan sis. majoitus, joulun upea ohjelma, aamiaiset,
paljon ruokailuja, kylpylä Taikametsän ja kuntosalin
vapaa käyttö, wifi ja pysäköinti.

Varaa ihana joului

imatrankylpyla.fi

myynti@imatrankylpyla.fi

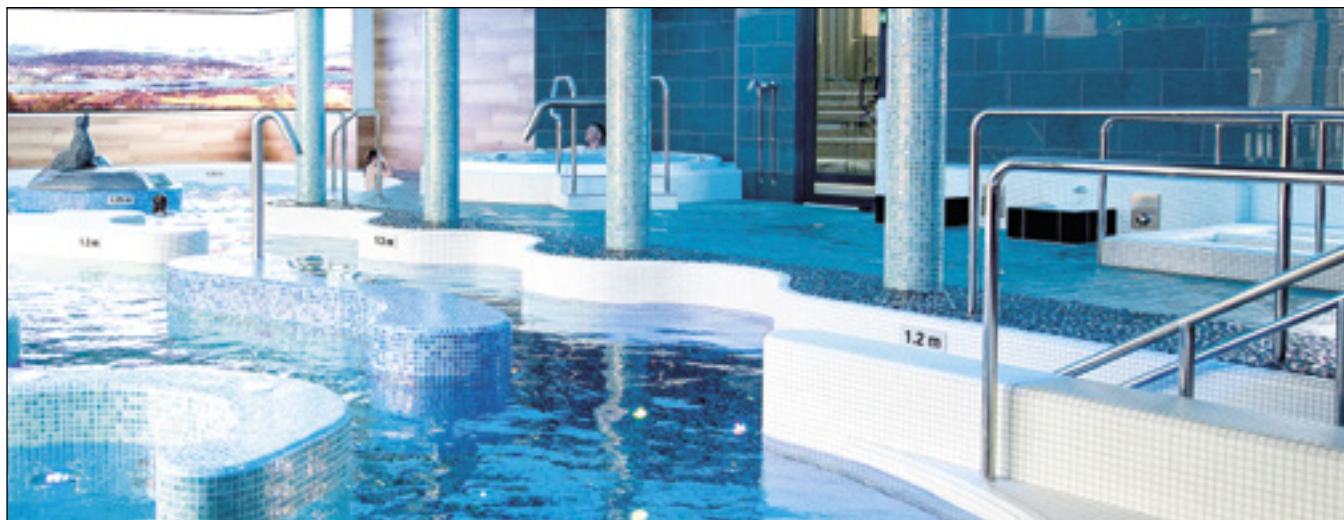
p. 020 7100 502

Puhelun hinta: Lanka- ja matkapuhelimesta 8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min (alv. 24%)

Noin vuoden kestänyt Taikajoki-laajennusprojekti valmistui 16.6. Laajennuksessa suuren ja monipuolisen kylpylä Taikametsän allastilat kasvoivat yli 1500 neliöön ja allasvalikoima kasvoi 16 altaaseen. Lisäksi kylpylään rakennettiin kahden pienemmän liukumäen rinnalle uusi 80 metrin vesiliukumäki. ”Laajennuksella halusimme tuoda Imatran Kylpylään uusia elementtejä, joita jo ennestään monipuolisesta kylpylästämme vielä puuttui. Nyt voidaan sanoa, että meillä on ainutlaatuinen kahden elämiskylpylän yhtenäinen ja erittäin toimiva kokonaisuus, joka palvelee niin Suomessa matkailuvia perheitä ja pariskuntia kuin erilaisia ryhmiä ja urheilijoita”, toteaa Imatran Kylpylän toimitusjohtaja Ari Aspia. Kylpylä Taikametsä on suomalaisen luontoon teemoitettu ja uuden Taikajoen teema löytyi luontevasti Saimaasta ja Saimaan vedenalaisesta maailmasta, sijaitseehan Imatran Kylpylä Spa Resort Saimaan rannalla”, Aspia jatkaa.

Kylpylä Taikametsässä elämyksiä tuottavat valot, äänet sekä erilaiset sääilmiöt sumusta sateeseen ja ukkoseen. Uusi Taikajoki hyödyntää modernia tekniikkaa ja tuo Saimaan luonnon sekä vedenalaisen maailman videoseinille ja scree-neille sisälle kylpylään. ”Myös uusi vesiliukumäki on elämys vaihtuvine valoineen ja äänineen. Sen moderni laser ajanotto mahdollistaa kisaamisen itsensä ja miksei muidenkin kanssa nopeimmasta liusta”, Aspia kertoo. Laajennus toi kyl-

pylään lisää mm. porealtaita, vesihierontapisteitä, jalka- ja kävelyaltaat sekä palautumiseen sopivat kuuma- ja kylmäaltaat. Uusi virtauslaitteella varustettu vesijuoksuallas on 1,75 m syvä ja mahdollistaa tehokkaan treenaamisen. Elämyskylpylä Taikametsän allasmaailman täydentävät 20 m kuntouintiallas, terapia-altaat sekä ympäri vuoden lämmitetty ulkoallas, jonne voi uida suoraan kylpylöstä.

Taikametsän lisäksi mm. hemmotteluhoidot, ravintola- ja viihdepalvelut, fitness-palvelut, kunto- ja liikuntapalvelut, fysikaaliset palvelut, keilauksen sekä vapaa-ajan ohjelmapalvelut. Lenkkeilymaastot ja hiihtoladut avautuvat kylpylän ovelta, ja Ukonniemen monipuoliset liikunta-aktiviteetit ovat kävelymatkan päässä.

WWW.IMATRANKYLPYLA.FI

Karjalasta Kajahtaa

Vuoksen Lautturi Taisto Kainulainen

Saimaa lainehtii nyt normaali tasolla pudotusta kevästä n. 50 cm. Veneilijät sen hyvin huomasivat, kun kiviä oli noussut järven pintaan. Suuremmilta vahingoilta on sentään säästyttävä mitä nyt pari potkuria on muotoaan muuttanut.

Etelä-Karjalan matkailua piristivät mukavasti useat Kaukoidästä tulleet matkailija ryhmät, joiden osuus majoitus ja muussa tulossa on huomattava. Imatralla oleva pieni matkailupaikka Vuoksen Kalastuspuisto muodostui monille ryhmille pääkohteeksi Suomeen suuntautuvalla matkallaan.

Ryhmät saapuivat aamulla Suomeen Ruotsista tai Keski-Euroopasta. Helsingistä heidät tuotiin linja-autolla Imatralla ja Vuoksen varrelle, jossa heidän tutustumisensa maamme alkoi toden teolla.

Ohjelmassa oli aivan aluksi maittava savulohiateria lisukkeineen jota höyrytettiin suoraan Vuoksesta pyydetyllä kirjolohella. Kala perattiin siinä heidän näkyvissä, josta muodostui yksi suosituimpia ohjelma numeroita ainakin kuvaamisen perustella. Saman tien he halusivat sitä maistaa, kala fileoitiin pieniksi paloiksi, jota sitten Wasapi kastikkeella ja suolalla maustettiin ja syötiin. Ruokailu oli osa tervetuloseremoniaa, joka heitä ja palveluhenkilökuntaa yhdisti ja vapautti tunnelmaa. Ruokailun jälkeen alkoi pieni aktiviteetti osuus, johon kuului mm. soutuveneiden käsittelyopastus, joka oli haastavaa mutta antoisaa. Mikä meillä on periaatteessa selvää soutamisessa niin heille se oli melkoista opettelua. Osa oppi osa ei mutta kaikki saatiin Vuokselta pois kuka moottoriveneellä hinaten ku-

ka rantaan ohjaten ja kävellen kalastuspuistoon. Yleisesti kaikilla oli hauskaa soutelun jälkeen. Ryhmästä osa jatkoi kalastuksen opettelemista joko uistimen heittoa tai pinta-ongintaa. Saalista tuli vaihtelevasti, mutta kuka kalan sai niin se ei jäänyt toisilta huomaamatta siksi iloista oli meininki. Tämä alkua osio kesti n. 3 tuntia jonka jälkeen heidät lähetettiin oppaan johdolla tutustumaan metsään ja poimimaan marjoja noin tunnin ajaksi. Kaikki nauttivat metsäretkestä. Patikoinnin jälkeen palattiin Vuoksen varrelle, jossa heitä odotti suomalainen sauna siihen liittyvine rituaaleineen. Osa kävi saunomassa ja uimassa osa tyytyi katsemaan hulvatonta menoa sivusta ja kuvaamaan tapahtumaa ja huutelemalla kannustuksia kylpijille. Saunominen kesti pari tuntia jonka jälkeen alkoi taas, yllätys, yllätys ---ruokailu. Illallisella oli tarjolla grillattua lohta ja lihaa sekä tuore salaatti sekä grillimakkaraita, joita he ehdottomasti vaativat. Suomessa on kuulemma hyvät makkarat. Juomapuolella heille oli aina tarjolla kuumaa vettä joko teen kanssa tai ilman, kahvia kului tosi vähän. Ilta alkoi tulla, mutta oleskelu jatkui ja jatkui yli sovitun ajan, tuntui kuin he olisivat olleet pidempäänkin. Majoittuminen hoitui paikallisissa kylpylöissä ja aamun valjetessa matka kohti Helsinkiä oli tosi asia ja kotimatka Kiinaan alkoi. Matkailija ryhmä Kaukoidästä oli toteutunut. Tämä kuvaus ei ole täydellinen koska 6-8 tuntiin mahtui paljon, paljon muutakin. Kiitos paikalliselle matkailuorganisaatiolle onnistuneesta markkinoinnista Etelä-Karjalan hyväksi. Talvimatkailuun kun saisi samanlaisen piristysruiskeen niin varmaan oltaisiin tyytyväisiä.

Pallastunturilla on tilaa hengittää

Teksti: Päivi Dahl

Syksyn retkikohteeksi voi ottaa Länsi-Lapissa Muoniossa sijaitsevan Pallastunturin kansallispuiston. Tunturin kupeessa on Metsähallituksen luontokeskus, joka toimii vaikka lähtöpaikkana päiväretkelle tai vaelukselle. Luontokeskus on auki syyskuun loppuun joka päivä, lokakuusta helmikuuhun se on avoinna arkipäivisin.

Pallastunturin ympäristöön on merkitty kaksi rengasreittiä. Taivaskeronkierros on yhdeksän kilometrin pituinen reitti. Pallastunturin luontokeskukselta Taivaskerolle on neljä kilometriä ja sieltä huipulle menevä reitti 9 kilometriä. Aikaa kannattaa varata ainakin kolme tuntia. Luontokeskuksen ja Taivaskeron huipun välinen korkeusero on noin 340 metriä. Pallas-Yllästunturin kansallispuiston korkein huippu on juuri Taivaskero (809 m).

Toinen rengasreitti on seitsemän kilometrin pituinen Palkaskeronkierros. Ja tässä ei ole kirjoitusvirhettä, tunturin nimi on Palkaskero. Tämä rengasreitti lähtee luontokeskukselta koilliseen ja kulkee vanhan poroaidan kautta. Kierros nousee yli rakkaisen, kivisen huipun, joka sumuisella säällä on hyvin mystinen kokemus. Reitti kulkee kansallispuiston alueella ja siellä ei saa kajota puiston luonnontilaan edes kiviä siirtelemällä. Keron rinteeltä voi ihastella kirkkaalla säällä silmien eteen avautuvaa tunturijonoa ja Pallasjärveä. Aivan reitin loppupäässä Kauhajoen varrelta löytyy tulentekopaikka ja avoin kota. Tällä reitillä korkeuseroa kertyy luontokeskukselta Palkaskeron huipulle noin 240 metriä.

LÄHDE: WWW.LUONTOON.FI

Syysretkelle Kainuuseen – nauti Wild Taigan palveluista

TEKSTI: Päivi Dahl VALOKUVAT: Wild Taiga

Wild Taigan palvelutuotteilla pääset nauttimaan aidosta kainuulaisesta puhtaasta luonnosta turvallisesti oppaan kanssa tai omatoimisesti liikkuen kohteesta toiseen. Koskematon Kainuun luonto, puhtaat vedet ja kosket luovat pohjan unohtumattomalle syysretkelle tai pidemmälle vaellukselle. Illan hämärässä voit istuskella laavulla leirinuo-
tion äärellä tai hemmotella itseäsi ja ystäviäsi hyvinvointipalveluilla hotellilla Kuhmossa tai Suomussalmella.

Ruskaretkelle tai miniretriittiin

Wild Taiga tarjoaa erinomaiset puitteet ruskaretkelle, Kainuun metsissä riittää näkemistä ja kokemista. **Upitre**k yritys on erikoistunut lihasvoimilla tapahtuvaan luonnossa liikkumiseen ja yritys

suunnittelee ryhmälle toiveiden mukaisen ruskaretken puhtaaseen luontoon. Kyseessä voi olla vaikka yhden päivän patikkaretki tai viikon vaellus ohjatus-
ti. Kohteena voi olla vaikkapa Hossan kansallispuiston helppokulkuiset maastot. Upitrek räätälöi unohtumattoman retken juuri toiveidenne mukaisesti.

Koe myyttinen matka, rauhoittumis-
retriitti Kuhmon Lentiirassa. **Ikivalkea** räätälöi myyttisen matkan ryhmille yksilöllisesti. Myyttinen matka vaatii pysähtymistä itsensä äärelle ja ohjelma rakentuu esimerkiksi hiljentymis- ja mielikuvaharjoituksista, joogasta, meditaatiosta, syvärentoutuksesta ja äänimäljakylvyistä tai rumpurituista. Matka voidaan toteuttaa yhden iltpäivän miniretriittinä tai useamman päivän kokonaisuutena. Myyttisen matkan menetelmät tukevat hyvinvointia, tukevat

yksilön henkistä kasvua ja vahvistavat ryhmähenkeä.

Testaa turvesaunahoitoa

Suomussalmen ja Kuhmon rajalla Kuus-
mussa voi perehtyä Väinämöisen saunaterapiaan **Kalevala Experience** Tanja Pyykkösen kotitalalla. Saunahoitoelämyksen jälkeen tilalle voi halutessaan jäädä majoittumaan mökkiin järven rannalle ja kuuntelemaan luonnon sanomaa.

Saunaterapiassa käytetään paikallisia kainuulaisia tuotteita, esimerkiksi hoitoturvetta, suolaa, hunajaa tai yrttejä. Saunassa voidaan vihtoa tai vastoa erilaisilla luonnonyrteillä, havu- tai lehtipuilla, joilla on rentouttava vaikutus ihmisen kehoon ja mieleen.

- Saunassa ollaan asiakkaan ehdoilla, mukavasti pyyhe ympärillä tai normaaliin suomalaiseen tapaan, miten asiakkaat haluavat, kertoo Tanja.

- Wild Taiga palveluiden tuottajat ovat sitoutuneet laadukkaaseen palveluun. Yrittäjät toimivat itsenäisesti, mutta tekevät paljon yhteistyötä keskenään. He räätälöivät mielellään vaikka erilaisia teemapaketteja, kertoo Wild Taigan markkinointiasistentti Assi Heikkinen. Käy osoitteessa www.wildtaiga.fi ja toteuta erilainen unelmiesi syysloma Kainuussa!

LÄHDE: [HTTPS://WILDTAIGA.FI/WILD-TAIGA-INFO/](https://wildtaiga.fi/wild-taiga-info/)

Yli 50 matkailuyrittäjää markkinoi tuotteitaan Wild Taiga brändin alla Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Pohjois-Karjalassa. Matkailuyritykset tarjoavat laadukkaita ja monipuolisia elämyksiä ympäri vuoden eri olosuhteissa. Wild Taiga on yksi 15 eurooppalaisesta kohteesta, joka sai kansainvälisessä kuluttajakilpailussa tunnustuksen "European Best Destination 2017". Wild Taiga -brändin takana on matkailuyhdistys Idän Taiga ry, joka tekee jäsenyritystensä markkinointia. Yhdistyksen jäsenyritykset myyvät palvelutuotteitaan Wild Taiga -nimikkeellä.

Taksilain ylimääräiset kurvit kummastuttavat matkailuväkeä

Lassi Lähtenmäki

Heinäkuussa voimaan tulleen taksilain piti poistaa ylimääräistä sääntelyä. Matkailuyrittäjille laki tiesi lisää byrokratiaa ja kustannuksia.

Aikaisemmin matkailuyritykset saivat kuljettaa omia asiakkaitaan kohteeseensa ilman ylimääräisiä viranomaistoimituksia. Kesällä voimaan tullut uusi liikennepalvelulaki kuitenkin velvoittaa matkailuyrittäjän rekisteröimään auton taksiksi, jos sillä kuljetetaan matkailukohteen omia asiakkaita.

Vielä juhannuksen alla eduskunnan hyväksymä pykälä velvoitti myös kuljettajaa hankkimaan taksikuskien paperit. Matkailuyritysten voimakas vastustus tuotti tulosta ja heinäkuun alkupäivinä eduskunta hyväksyi pikavauhdilla lakimuutoksen, jonka mukaan kuljettajilla ei tarvitse olla taksinkuljettajan ajolupaa.

Eduskunnan heinäkuussa säätämä korjausliike pienensi matkailuyritysten ylimääräiset kustannukset tuhansista euroista muutamaan sataan euroon. Matkailuväki kiitti käännettä, mutta jotain jäi silti hampaankoloon.

Turhaa byrokratiaa

Matkailuyrityksen auton rekisteröinti taksiautoksi ei ole kallis toimi, mutta se on taas yksi lupa lisää ja se teettää töitä.

Esimerkiksi Paraisilla Pensarin saarella yhteysaluslaiturilta on parin kilometrin matka matkailukohteeseen Pensar Sydiin. Yleensä matkailijat tulevat omilla kulkuvälineillä. Muutaman

kerran vuodessa matkailijoita pitää noutaa laiturilta kohteeseen autolla ja muutamien kilometrien tähden tämä lupa pitää hankkia. Vastaavia tapauksia on muuallakin.

Luontomatkailukohteissa omaa kuljetusta tarvitaan usein paljon, samoin Lapin syrjäisille paikoille, jonne perinteistä taksia on vaikea saada.

Vähäinen osa palvelupakettia

Omien asiakkaiden kuljetus ei ole matkailuyrityksille bisnes, vaan lisäpalvelu. Siitä lain pykälätkin pitävät huolen.

Kuljetuksen tulee lain mukaan olla vähäinen osa palvelupakettia. Palvelupaketti pitää myydä kokonaisuutena, eikä kuljetuspalvelua voi ostaa palveluyritykseltä erikseen. Tyypillinen esimerkki on luontomatkailupalvelu, joissa opas kuljettaa asiakkaat majoituspaikasta retken aloituspaikkaan.

Jos yritys tarjoaa erillisiä maksullisia kuljetuksia esimerkiksi lentokentälle, tällaisissa kuljetuksissa kuljettajilla on aina oltava taksinkuljettajan ajolupa.

Liikenne- ja viestintäministeriön arvion mukaan viimeisin lakimuutos helpottaa työvoiman saatavuutta ja kausityöntekijöiden työllistymistä alalle. Muutoksella on ministeriön mukaan myönteisiä vaikutuksia suomalaiselle matkailupalvelutoiminnalle.

Saaristossa matkailuyrityksen oma kuljetuspalvelu on usein tärkeä pala matkaa, sillä perinteisen taksin saapuminen yhteysluksen mukana saarelle vie aikaa ja maksaa maltaita.

SUOMEN MATKAILIJAYHDISTYS SMY RY

Turistföreningen i Finland TFF rf

Internetsivut: www.matkailijayhdistys.com

Puheenjohtajan ajatelmia

Tervehdys näin lämpimän kesän jälkeen, kauan siihen meni mutta vuosi 2018 jää kyllä mieleen olihan siinä 63 hellepäivää +- 2 pv paikkakunnista riippuen. Se siitä, matkailijat kylläkin liikkuvat kiitettävästi ja leirintäalueet ja mökkikylät täytyivät mukavasti. Siinä sivussa koko matkailuala koki piristysruiskeen auringon myötävaikutuksella. Hyvää tuotti myös nousu suhdanteen ja vienti veti, jolloin hyvää satelee myös sen kautta. Hyvä esimerkki suhdanteesta oli kiinalaisten ja muidenkin Kaukoidän matkailijoiden virta Suomeen joka oli varmaankin ennätysellinen kautta-aikojen. Toivotaan sille jatkoa ja saataisiin myös talvella heitä tulemaan Suomeen ja jakautumaan ympäri maatamme, Lappi ja Helsinki kyllä vetää mutta nähtävää ja koettavaa on muuallakin Suomessa todella paljon. Smy:n esittelemä ja kauan aikaa

esille tuonut esitys koulujen lomien siirrosta ei näytä vielä etenevän vaikka siinä todetut edut ovat kansantaloudelle merkittäviä. Siirto parilla viikolla ei pitäisi kovin vaikea olla. Tämä painii samassa sarjassa kuin kellojen siirto tunnilla, josta taas ei ole kansantaloudelle suurta hyötyä mutta siitä järjestettiin oikein kansalaiskysely.

Siirretään tai ei mutta loppuisi viisarein jatkaa ensi vuonna. Tämä vuosi on saaristoasumisen teema vuosi ja saaristomatkat on nousut uuteen kukoistukseen, siltoja ja tieyhteyksiä parannettu usealla paikalla kunnalla. Tässä ohessa kuva valmistumassa olevasta Vekarsalmen sillasta Etelä-Savossa Sulka -Imatra tiellä, kannattaa käydä katsomassa.

Hyvää syksyn jatkoa teille kaikille

Taisto Kainulainen

Suomen Matkailijayhdistys SMY ry:n hallitus 2018

Puheenjohtaja Taisto Kainulainen, Imatran Matkailuyhdistys ry

Ritva-Maija Kuuskoski, Itä-Hämeen Matkailuyhdistys ry

Airi Okkonen, Pohjois-Karjalan Matkailu ry

Torsti Rekola, Turun Seudun Matkailijat ry

Pentti Löfgren, henkilöjäsen

Kalevi Antikainen, henkilöjäsen

Varalle Jari Niemi, Itä-Hämeen Matkailuyhdistys ry

Varalle Marja Tiittanen, Pohjois-Karjalan Matkailu ry

Varalle Esko Suorsa, Lapin Matkailuyhdistys ry

Varalle Matti Niemeläinen, Imatran Matkailuyhdistys ry

Varalle Jorma Laatikainen, henkilöjäsen

Pohjois-Karjalan Matkailuyhdistys ry

Internetsivut: www.pohjoiskarjalanmatkailu.fi

Karelianismin uusi tuleminen

Pohjois-Karjalan Matkailu ry:n 125 -vuotisjuhlavuotta on vietetty teemalla Karelianismin uusi tuleminen. Yhdistys-hän perustettiin vuonna 1893, jolloin elettiin karelianismin kultakautta. Säveltäjä Jean Sibelius matkusti häämatkalle nuorikkonsa Ainon kanssa Lieksaan vuonna 1892 karealistien innoittamana. Matkan aikana Sibelius tapasi monia merkittäviä runonlaulajia ja vieraili myös Kolilla. Sibelius ei suinkaan ollut ainoa tuon ajan taiteilijoista, joka haki inspiraatiota Kalevalan laulumailta ja kansan parista.

Juhlavuonna pohdimme keitä ovat tämän päivän karelianistit ja mitä ja millaisen kansan ja kulttuurin he tänä päivänä kohtaavat Pohjois-Karjalaan tullessaan? Teema on osa yhdistyksemme tavoitetta edistää kulttuurimat-kailua Pohjois-Karjalassa. Ilahduneina voimme todeta, että teema kiinnostaa myös muita toimijoita. Juhlaseminaarimme 22.5.2018 Joensuun Teatteriravintolassa keräsi yli 80 kulttuurista ja matkailusta kiinnostunutta henkilöä. Kuulimme innostavia puheenvuoroja ja keskusteluja.

Jatkamme juhluvuoden viettoa syksyn aluetilaisuuksissa Lieksassa 2.10.2018 ja marraskuussa Ilomantsissa ja Outokummussa. Yhdistyksen historiikki julkaistiin 25.9.2018 Joensuussa, esimakua kuulimme jo juhlaseminaarissa. Paljon mahtuu toimintaa ja aatteen paloa matkailun puolesta vuosien varrelle. Kiitämme Pohjois-Karjalan maa-

kuntaliittoa ja yhdistyksen pitkäaikaista toimijaa Jouko Kälviäistä juhluvuoden toiminnan ja historiikin rahoituksesta.

Kesän retkemme Ilomantsiin onnistui mainiosti, vaikka hiki paikoin virtasikin. Teatterissa ja Viinitornissa ei tarvittu suojaa sateelta, vaan auringolta. Matka keräsi 30 osanottajaa ja nautimme Möhkön teatterin Koita-esityksestä sekä Maukkulan Mustikkamäen herkullisesta ruoasta. Pohjois-Karjalasta on tullut viime vuosina hyvä kohde myös kulinaristeille.

Syksyn teatteriretkemme 17.11.2018 suuntaa tällä kertaa Kuopioon, ylitämme rohkeasti maakuntarajan ja käymme katsomassa, mitä savolaisille kuuluu. Tutustumme ortodoksiseen kirkkomuseo Riisaan, syömme lounaaksi luonnollisesti muikkuja ja päätämme retken Kuopion kaupunginteatterin koskettavassa Äidin maa-musikaalissa.

Tervetuloa juhlimaan ja matkailemaan kanssamme!

Terveisin Marja Tiittanen, puheenjohtaja,
Pohjois-Karjalan Matkailu ry
Puh. 050 598 3290,
sähköposti: marja.tiittanen@pohjoiskarjalanmatkailu.fi
www.pohjoiskarjalanmatkailu.fi

Retki Kuopioon 17.11.2018 museo, muikkuja ja musikaali

Ylitämme rohkeasti maakuntarajan ja tutustumme savolaisten pääkaupunkiin. Vierailemme Kuopion kauppahallissa sekä kirkkomuseo Riisassa, syömme maistuvia muikkuja ja päätämme retken Kuopion kaupunginteatterin musikaaliin.

Riisa on yksi Euroopan merkittävimmistä ortodoksisista kirkkomuseoista. Tutustumme Pyhyyden portilla -näyttelyyn, jossa bysanttilainen traditio ja karjalais-ortodoksinen uskonnollisuus kohtaavat. Kaupunginteatterissa katsomme Äidinmaa-musikaalin, väkevän sukupolvikertomuksen yhden suvun vahvojen naisten vaiheista.

Matkan hinta 90 €/hlö, Pohjois-Karjalan Matkailu ry:n jäsenille 85 €/hlö. Hinta sisältää kuljetuksen, pääsylipun ja opastuksen Riisassa, lounaan ja teatterilipun musikaaliin. Muutokset ohjelmassa mahdollisia. Ilmoittautuminen 22.10.2018 mennessä puh. 050 466 1501 tai leena.kayhko3@gmail.com.

OHJELMA

Klo 11 Lähtö Joensuusta, Kirkkokatu 13
Klo 13-14 Kuopion kauppahalli (ostoksia ja kahvittelua)
Klo 14.00-15.30 Riisa
15.30-17.00 Ravintola Kallavesi, noutopöytä
Klo 18.00 Kaupunginteatteri
Klo 23 Viimeistään Joensuussa

Muistokirjoitus Jouko Kälviäinen 1931-2018

”Matkailun tulisielu on poissa.”

Pohjois-Karjalan Matkailu ry muistaa lämmöllä ja kiitollisuudella yhdistyksen pitkäaikaista toimijaa lehtori Jouko Kälviäistä. Jouko oli mukana juhlaseminaarissamme 22.5.2018 ja antoi merkittävän panoksensa yhdistyksen 125-vuotishistoriikin teossa. Muistamme Joukoa historiikkiin kirjoitetulla sanoilla:

”Jouko Kälviäinen tuli omien sanojensa mukaan ”puolivahingossa” mukaan matkailun järjestötoimintaan 1970-luvulla. Ensin oli puheenjohtajuus Pohjois-Karjalan Matkailuyhdistyksessä ja pian luottamustehtäviä myös Joensuun kaupungin elinkeino- ja matkailulautakunnassa, Pohjois-Karjalan matkailuvaltuuskunnassa, kansainvälisen Sinisen Tien ja Saimaan Matkailu ry:n hallituksessa sekä monessa pienemmässä hankkeessa. Suomen Matkailuliiton hallituksessa Jouko oli kaksi kautta.

Varsinaisen työuransa Jouko teki Joensuun normaalikoulussa matematiikan, kemian ja fysiikan lehtorina. Jouko tuli Joensuuhun 1960-luvulla opetushallituksen kutsumana ja suoritti opetustyön ohessa yliopettajan pätevyyden. Hän myös kiersi ympäri Suomea kouluttamassa opettajia ja laatipa televisi-

oonkin muutaman opetusohjelman. Opiskelijoiden kanssa reissattiin eri puolilla Suomea. Myös vaimo Kaarina toimi opettajana Joensuussa.

Jouko Kälviäistä voi luonnehtia tulisieluksi, joka on ollut täysillä mukana kotikaupunkinsa matkailua edistämässä, tunteja laskematta. Jouko sai Suomen Matkailuliiton kultaisen ansiomerkin yhdistyksen 100-vuotisjuhlilla v. 1993. ”Matkailu jos mikä on yhteispeliä ja erilaisia toimijoita tarvitaan aina”, tuumasi matkailuveteraani. Jouko seurasi aina yhä aktiivisesti matkailukentän tapahtumia ja erityisen iloinen hän oli Kolin alueen noususta uuteen kukoistukseen.”

Teksti ja haastattelu 18.4.2018

Sirpa Sulopuisto

Imatran Matkailuyhdistys ry

Internetsivut: www.imatranmatkailuyhdistys.net

Terveiset puheenjohtajalta

Hellekesästä huolimatta suunnitellut tapahtumat toteutuivat lähes odotusten mukaisesti, kiitokset sekä tapahtumien järjestelyistä vastanneille että erityisesti niihin osallistuneille.

Loppuvuodelle on suunniteltu perinteisiä juttuja: lähialueretki, paikallinen teatteriesitys, sääntömääräinen syyskokous, kansainvälinen konsertti Helsingissä ja tietysti joulua odotellessa joulupuurotarjoilu. Tarkemmat tiedot aikatauluineen, ilmoittautumisohjeineen ja hintoineen löytyvät tästä jäsenkirjeestä.

Ensi vuodelle on jo suunniteltu tapahtumia, mutta lisätoiveet ovat tarpeellisia. Yhdistyksen hallitus kaipaa uutta voimaa ja uusia ideoita eli vapaaehtoisia tarvitaan suunnit-

telemaan yhteisiä asioitamme. Myös puheenjohtajan toimintakausi päättyy ja uutta kaivataan.

EU on antanut ohjeet yksityisyyden suojan turvaamiseksi ja pyrimme toimimaan niiden mukaan. Uusi matkapaketien lainsäädäntö astui voimaan 1.7.2018. Siitä löytyy tietoa MATKAILU -lehden numerosta 2_2018. Yhdistystoiminnasta muistutus: Yhdistykseen kuulumisen edellyttää jäsenmaksun suorittamista maksulipukkeessa ilmoitettuun eräpäivään mennessä.

Toivottavasti syksyn tapahtumat kiinnostavat. Tavataan niiden parissa! Ruskan värejä odotellessa (taitaa olla jo lähellä)

Matti Niemeläinen

Syyskokous pidetään Imatran Kylpylällä torstaina 15.11.2018 klo 18. Kokouksessa käsitellään sääntöjen mukaiset syyskokousasiat. Yhdistys tarjoaa kahvit. Ilmoittautumiset 8.11.2018 mennessä Johanna Väkeväiselle, p. 040 545 4079 tai johanna.vakevainen10@gmail.com.

Konserttimatka Helsingin Musiikkitaloon sunnuntaina 9.12.2018 Christmas Special - New York Voices & Mikko Leppilampi Huippuvierailu New Yorkista, maailmankuulu grammy-palkittu New York Voices on kiertänyt maailmaa ällistytään yleisöä kaikkialla elegantilla musiikillaan, täydellisellä harmoniallaan ja uskomattomilla sovituksillaan. Konsertti Musiikkitalossa klo 15.00. Ennen konserttia klo 11.30 tutustuminen Ateneumin talven 2018 - 2019 päänäyttelyyn Kohtaamisia kaupungissa – suomalaista taidetta 1900-luvulta. Lounas klo 13.15 Hotel Arthurin noutopöydästä. Matkan hinta 115 €/jäsenet, 125 €/ei jäsenet. Hinta sisältää matkan, liput konserttiin ja museoon sekä lounasruokailun. Matkalle lähdetään Rasilasta klo 7.00, V:niskan tori 7.15, Matkakeskus 7.25, Olavinkatu 7.30. Pysähdys mennessä tullen Pukarossa, jossa mahdollisuus kahvitella omalla kustannuksella. Ilmoittautumiset Marja Lankiselle 14.10.18 mennessä marja.lankinen@pp1.inet.fi tai p. 040 5740433.

Joulupuuro Hiljan Pihassa lauantaina 15.12.2018 klo 12-14. Puuron saa jäsenkorttia näyttämällä.

Romeo ja Julia –baletti ti 1.1.2019 klo 17 Uuden vuoden 2019 Imatralla avaa Sergei Prokofjevin ”Romeo ja Julia”. Baletti on tunnettu klassikkoteos, joka perustuu William Shakespearen kirjoittamaan rakkaustarinaansa. Baletin esittää jo tutun uuden vuoden perinteen mukaan St. Petersburgs Ballet Theatre, SPBT. Esitys on Kulttuuritalo Virrassa tiistaina 1.1.2019 klo 17. Liput jäsenille 50 € permanto ja 45 € parvi, lapset alle 12-v 35 €. Ei-jäsenille lippujen hinnat 56 €/49 €. Ilmoittautumiset Marja Lankiselle 31.10.18 mennessä p. 040 574 0433 tai marja.lankinen@pp1.inet.fi

Imatran matkailuyhdistys ry hallitus

Matti Niemeläinen puheenjohtaja p. 040 513 5321 / mattiniemelainen@gmail.com

Liisa Airas varapj. p. 040 548 0630 / liisa.airas@gmail.com Ritva Happonen p. 040 552 2160 / ritva.happonen@hotmail.fi

Mauri Inkinen p. 040 587 4810 / mauri.inkinen1@gmail.com Taisto Kainulainen p. 0400 655 848 / taisto-kainulainen@hotmail.com

Marja Lankinen jäsenasiat p. 040 574 0433 / marja.lankinen@pp1.inet.fi Tuula Mikkola

verkkosivut p. 050 598 8381 / tuula.mikkola@pp2.inet.fi Eijariitta Solja p. 050 542 3532 / eija.pirkka@gmail.com

Jouni Veijalainen p. 050 571 8424 Marja-Terttu Vilkkio p. 050 303 4009 / marjaterttuvilkkio@gmail.com Johanna

Väkeväinen sihteeri p. 040 545 4079 / johanna.vakevainen10@gmail.com Helena Silvennoinen taloudenhoitaja

Jäsenetuna yhdistys tarjoaa yhdistyksen tapahtumat ja matkat jäsenhintaan, sekä Matkailulehden, joka on Suomen Matkailujayhdistyksen jäsenlehti. Tiedot jäsenliikkeistämme löytyvät jäsenkortin takapuolelta ja kotisivuiltamme. Yhdistyksen matkoista ja tapahtumista saa tietoa jäsenkirjeestä, Uutisvuoksen seurapalstalta, Matkailu-lehdestä ja yhdistyksen kotisivuilta www.imatranmatkailuyhdistys.net.

Itä-Hämeen Matkailuyhdistys ry

Internetsivut: www.visititahame.fi

Luontomatkailu kiinnostaa Itä-Hämeessä

Itä-Hämeen Matkailuyhdistys teki kyselyn, mikä matkailijaa Itä-Hämeessä eniten kiinnostaa osallistuessaan syyskuussa pidetyille YHDESSÄ ENEMMÄN yritysmessuille 2018 Vierumäki-areenalla. Kävijöiltä kysyttiin, mikä tai mitkä kohteet Heinolan ja Itä-Hämeen alueella kiinnostavat eniten. Vastauksia saatiin runsaasti. Ei liene yllätys, että kävijöitä kiinnosti selvästi eniten alueen luontomatkailu. Vastaajien ikää ei kysytty.

Matkailukohteista eniten sai mainintoja Vierumäen urheiluopiston alueen palvelut, Paistjärven Ketturiutta ja pirunkirkko, Sysmän satama ja Kammiovuoren retkeilyreitit sekä Kouvolaan kuuluvan Repoveden kansallispuiston alueet. Risteilyt nousivat selvästi esiin – ei varmaankaan vähiten Kimolan kanava-hankkeen takia. Hankkeen valmistuttua vesireitin pituus on noin 400 km Kouvolaan Voikkaalta Heinolan kautta Kansallisveden koillisosaan Pielavedelle. Yksi tämän reitin jännittävimmistä erikoisuuksista on Vuolenkoskella 70 m pitkässä kalliotunnelissa kulkeva kanava.

Heinolassa lintutarhaa pidettiin kiinnostavimpana matkailukohteena. Harjupaviljonki ja Siltasaari olivat seuraavaksi vetovoimaisimmat kohteet ja vesitorni sai ääniä neljänneksi eniten. Hartolassa Itä-Hämeen museo ympäristöineen oli ykkönen ja Tainionvirran kalastusalue oli lähes yhtäsuurella äänimäärällä toisena. Sysmässä kiinnostavimmat kohteet kyselyn mukaan olivat kartanot ja kirkko.

Myös kesätapahtumat kiinnostavat. Matkailutapahtumista kiinnostivat Heinolassa kesäteatteri ja Rantapuiston tapahtumat, joista erityisesti mainittiin Heinolassa Jyrä-konsertti ja Jääfestivaalit. Sysmästä Suvisoitto ja Suvipinx tunnetaan parhaiten. Hartolassa järjestettävät markkinat ovat Suomen suurimmat, jotka keräävät vuodesta toiseen tuhansia kävijöitä. Sysmän satama-alue rantaterasseineen oli paikkakuntansa ykkönen.

Itä-Häme tarjoaa upeat puitteet luontomatkailuun. Jo se, että Heinolan kaupunki on saanut v. 1997 kansallisen kaupunki puiston statuksen toisena Suomessa edellyttää olemassa olevan maiseman ja sen historian kunnioittamista. Historialliset kaupunkipuistot -Maaherranpuisto, Rantapuisto, Hajupuistot - ovat osa upeata Heinolaa, joka jatkuu Ilvesreittinä Vierumäelle Suomen Urheiluopiston arvokkaaseen ympäristöön. Tässä ovat mainiona lisäksi nyt esiintulleet retkeilyreitit ja luontokohteet.

Teksti Marja-Leena Ahtiainen

Itä-Hämeen matkailuyhdistyksen osastolla Marilyn Monroe-tyylinen sanomalehdistä tehty mekko houkutteli väkeä. Mekon oli suunnitellut ja toteuttanut Piritta Peltola.

Juhlamatka

Turun Seudun Matkailijoilla on tapana aloittaa kesänsä Virossa. Näin on tehty jo kymmenen vuotta Terje Suomalaisen johdolla. Nyt oli siis juhlan paikka. Tänä vuonna matka suuntautui etelälounais Viroon ja lipsahti jopa hiukan Latvian puolelle.

Juhlan tuntu rävähti silmien eteen viimeistään ensimmäisen iltana, kun saavuttiin matkan kotipesään, Voryn kaupunkiin, Georgi hotelliin. Linna-maisen kauniisti entisöidyssä hotellissa odotti herkkujen yltäkyläisyys kuohuviineineen, hedelmineen ja suklaatryffeleineen.

Aamun ensimmäinen tutustumiskohde oli Äksin kirkko ja Keinupuisto. Kirkko oli sisältä vaaleaa puuta, valoisaa, positiivinen. Yhtä valoisaa ja positiivinen oli seurakunnan pappi, joka iloitsi jokaisesta seurakuntalaisestaan yhtälailla ja henkilökohtaisesti. Hänellä itsellään oli yhdeksän lasta ja hänen koko perheensä oli mukana. Yksi pojista soitti urkuja, kun Suvivirsi laulettiin yhdessä.

Keinupuistossa odotti Elina-oppaan yllätys: kahvit ja pullat luonnon helmassa. Keinut olivat jyvää puuta ja niitä oli monenlaisia. Olivathan keinumäet perinteinen nuorten kohtaamispaikka Virossa. Keinuja riitti aikoinaan sekä poikien rohkeuden näyttämiseen että tyttöjen hurmaamiseen. Kuinkahan moni virolainen lieneekään löytä-

Tervetuloa Georgi hotelliin.

nyt elämäkumppaninsa keinumäeltä. Matkailijoiden ryhmän kanssa keinui papin yhdeksän lasta.

Äksissa on myös Suomen poikien museo. He olivat Suomen puolella jatkosodassa taistelleita virolaisia vapaaehtoisia. Tupamuseossa opas johdatti ajatukset kohtaamaan virolaisen nuoren miehen, joka lähti vapaaehtoisena Suomeen sotimaan, elämään hänen kanssaan tiukat taistelut ja etsimään sodan jälkeen selviytymiskeinoja elämän jatkamiseen.

Jääaikakeskus saattaa herättää mielikuvat valkoisesta, loputtomasta jääla-keudesta eikä paljon muusta. Voi herättä kysymys siitä, riittääkö tästä ainesta

museoksi asti. Kun yhdistetään men-nyt aika, maailman synnystä lähtien, lähihistoriaan ja edetään näkymään maapallon tulevaisuudesta, ei puhuta enää pelkästään jääaikakeskuksesta vaan luontokeskuksesta. Tavoitteena on ymmärtää maapallon luonnon ta-sapaino ja muuttuminen pitkällä ai-kavälillä. Ei ihan pieni tavoite. Täällä matkailija voi astua sisään jokaiseen aikakautteen, kohdata täysikokoisen mammutin, heittää virtuaalisia kiviä luolamiehen kanssa tai valokuvauttaa itsensä viidakossa.

Viron kansallismuseo on virolaisuuden tulkitsija, kansan perusarvojen kantaja ja jatkuvuuden haltija. Siellä

Piknikillä Keinupuistossa

katoavat sekä aika että mittasuhteet. Se on rakennettu neuvostojoukkojen sotilaskentän kiitoradalle, Museo on 365 metriä pitkä, alkupäästä 15 metriä korkea ja loppupäästä vain pari metriä. Näin syntyy harha loputtoman pitkästä, kiitoratana jatkuvasta rakennuksesta. Sisältä se on huippumoderni ja käyttää kaikkia nykytalouden keinoja vierailijan hyödyksi. Kuitenkin tämän kaiken hienouden keskeltä ihminen kohtaa ihmisen. Videokuvissakin menneisyyden ihmiset ovat luonnollisen kokoisia ja samalla tasolla kuin katsoja.

Matka jatkui Tarton kirkon raunioille, joissa kohdattiin keskiaikainen munkki messuamassa. Hän nuhteli Elina-opastamme synneistä ja määräsi hänet ripittäytymään. Myöhemmin tuli vastaan Elinan syntiteon toinen osapuoli, valloittava trubaduuri lauluineen.

Lopullisesti mieleen ja sydämeen jäävä kohtaaminen oli kuitenkin vierailu oppaamme kotona Karlovan kartanossa. Hän oli matkan varrella kertoillut ensimmäisestä käynnistään Viron Tartossa. Silloin hän näki talon, josta hän oli ajatellut, että tuolla hän tahtoi asua. Muutaman vuoden kuluttua joku tuntematon soitti hänelle ja tarjosi asuntoa juuri tuossa talossa. Tähän toi-

veiden kotiin astuivat matkailijat sisään ja nostivat maljan kaikelle hyväälle.

Metsäveljet olivat toisen maailmansodan aikana ja jälkeen neuvostomiehitystä vastustaneita vastarintaliikkeitä. Suuri osa heistä piiloutui metsiin. Monistössä on jäljellä metsäveljen tila ja bunkkeri. Oppaana toimi Meelis Mötus, jonka isä oli yksi metsäveljistä. Tämä kohtaaminen vei synkkiin muistoihin, joita suomalaisen on vaikea edes kuvitella. Bunkkerin pimeydessä, talvipakkasella, ainaisessa pelossa eläminen tuli niin lähelle kuin se vain oman perheenjäsenen kertomana voi tulla.

Takaisin nykyaikaan toi käynti Latvian puolella. Valga on Viroa ja Valka Latviaa. Samaa kaupunkia, jossa maiden rajan voi ylittää huomaamattaan. Valgassa käytiin myös Militäärimuseossa. Taas kohtasivat menneen ja nykyaika.

Haikaranpesiä oli nähty matkan varrella kaiken aikaa. Ensimmäiset aiheuttivat huudahduksia ja myöhemmätkin ainakin hymyn huulille. Haanjan luonnonpuistossa, Satakielilaaksossa, oli kaikkien haikaranpesien kuningas, näkötorni, johon jokainen halukas voi kiivetä valtavaa haikaranmunaa katsomaan. Kun kylässä syntyy tytöksi, muuttuu muna punaiseksi ja

Satakielilaakson Munatorni

pojan syntyessä siniseksi. Läksiäisilallinen syötiin Hämsän lomakylässä. Seuraavana aamuna, auringon paistessa, oli aika lähteä kotimatalle.

Tuula Walden

24.11. Tampereen Teatteri näytös: Anna Karenina. ”Kaipaen rakkautta ja elämää”

Anna on avioliitossa, joka muistuttaa hyvää kauppaa. Kaikki turva ja yltäkylläisyys näyttäytyy kuitenkin laimeana kompromissina, kun Anna yllättäen rakastuu. Huikea rakastuminen sulkee ulkopuolelle kaiken muun. Anna Karenina ei kerro kuitenkaan vain Annan tarinaa. Moni puntaroi velvollisuuksien ja sitoumusten suhdetta villiin heittäytymiseen, siitä kertoo näytelmässä Levinin rakkaustarina.

Mustasukkaisuuden, perheen, lojaaliuden ja intohimon –teemoista Tolstoi on luonut realistisia, ristiriitaisia ja kiehtovia ihmiskohtaloita, joiden arvoitus kiinnostaa aina uudelleen ja uudelleen. Näytelmä perustuu Leo Tolstoin samannimiseen romaaniin. Ohjaus Marika Vapaavuori, rooleissa mm. Pia Piltz, Eeva Hakulinen, Ville Majamaa ja Lari Halme.

Lähtö Kupittaan stadionin parkkipaikalta klo 9.45, linja-autoas. til.ajopysäkillä klo 10.00. Ruokailu 12.30, teatteriesitys 14.30. Hinta 98,00 € sis. bussimatkan, ruokailun ja teatteriesityksen. Ilm./tied. 20.10. mennessä p. 050 571 1303 Torsti Rekola tai leena.rekola@matkailulehti.fi

Vuosikokous kutsu

Turun Seudun Matkailijat ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään torstaina 18 lokakuuta 2018 klo 18.00.

Varsinais-Suomen Luonnonsuojelukeskuksen toimistolla, Martinkatu 5, Turku.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat:

- Toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2019.
- valitaan yhdistykselle puheenjohtaja vuodeksi 2019 sekä uudet jäsenet erovuoroisten tilalle,
- valitaan kaksi tilintarkastajaa ja heille varamiehet vuodeksi 2019,
- käsitellään jäsenmaksun suuruus vuodelle 2019
- käsitellään jäsenten sääntöjen määräämällä tavalla esittämät asiat.

TERVETULOA

Hallitus

Kahvitarjoilu

Imatran kylpylä, Taikajoki